

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Égész évre 8 P, félévre 4 P, negyedévre 2 P.

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam, 35. szám.

Augusztus hó 27.

Az adógabona-rendelet

Aki adóhátralékát gabonában kívánja törleszteni, a községi előljárásnál jelentkeznie szeptember hó 5-ig

A Budapesti Közlöny (hivatalos lap) augusztus hó 19-én megjelent száma közli az adóhátralékoknak terményekben való lerovása tárgyában kiadott kormányrendeletet. A rendelettel kapcsolatban a pénzügyminiszter az alábbi hirdetményt bocsátotta ki az adóhátralékosok tájékoztatására:

A felszaporodott adóhátralékok törlesztésének megkönnyítése céljából a mezőgazdák, valamint azok a kereskedők és iparosok, akik leginkább mezőgazdák állanak közvetlen üzleti összeköttetésben, az együttes adókezelésben az 1932. év végén nyilvántartott adóhátralékokat az alább közzétett feltételek mellett terményekben is leróhatják.

Mezőgazdáknak nemcsak az elsősorban mezőgazdasággal foglalkozó birtokosok, hanem a haszonbérletők, az állandó mezőgazdasági alkalmazottak, valamint az időszakos mezőgazdasági munkások is tekintetnek.

Leginkább mezőgazdákkal közvetlen üzleti összeköttetésben álló kereskedőknek és iparosoknak tekintendők általában véve a kis- és nagyközségekben lakó kereskedők és iparosok, városokban ellenben csak azok a kereskedők és iparosok, akik tulnyomó részben a mezőgazdasági termelés céljaira szükségelt tárgyaknak — például mezőgazdasági szerszámoknak és gépeknek, műtrágyának stb. — eladásával, illetőleg előállításával foglalkoznak. A vállalatok és társulatok adóhátralékait terményekben nem róhatják le.

Abban a kérdésben, hogy valamely adózó jogosult-e adóhátralékát terményekben leróni, vagy sem, vitás esetekben, jogorvoslat kizárásával, a pénzügyigazgatóság dönt.

Az az adóhátralékos, aki hátralékát vagy ennek jelentékeny részét terményekkel kívánja törleszteni, köteles ebbeli szándékát legkésőbb az 1933. évi szeptember 5-éig írásban vagy

szóval a községi előljárásnál (városi adóhivatalnál) bejelenteni és a felajánlott terményeket a termények átvételével és egybegyűjtésével megbízott „Futura“ által megállapított időben a kijelölt helyre beszállítani és ott a vasuti kocsiba, hajóba vagy raktárba berakni. A beszállítás és berakás költségei fejében az adózó semmiféle térítést nem igényelhet.

A jelentkezéseknek megfelelően a „Futura“ lehetőleg minden járás területén több átvételi helyet köteles kijelölni. Átvételi helyül elsősorban az illető községhez legközelebb eső, beraktározásra alkalmas vasuti vagy hajóállomást kell kijelölni.

Az átvételi helyet és időpontot a „Futura“ köteles legalább nyolc nappal megelőzőleg az illetékes községi előljárással (városi adóhivatallal) közölni, amely az értesítés kézhez-

vétele után mindazokat az adózókat, akik adóhátralékuk kiegyenlítésére búzát vagy rozsot ajánlottak fel, az átvétel helyéről és idejéről egyenként azonnal értesíti.

A községi előljárásság (városi adóhivatal) azokkal az adózókkal szemben, akik az elvállalt szállítási kötelezettségüknek eleget nem tesznek, a végrehajtási eljárást azonnal a legérellyesebben folytatni köteles.

Idei buza és rozs hivatalos középárfolyamon

Az adóhátralék törlesztésére általában véve csak az évi termésű, egészséges, legalább 79 kg fajsúlyú száraz, rostált, legfeljebb 2 százalék idegen keveréket tartalmazó, öröképes, üszök- és dohmentes búzát, avagy ugyanolyan minőségű, de legalább 71 kg fajsúlyú rozsot lehet felhasználni.

A Kormányzó Ur a Szent István-napi körmenetben.

A „Futura“ megbizottja a beszo-
gáltatott búzát, illetőleg rozstot a be-
szolgáltatás és átvétel ellenőrzése cél-
jából kiküldött két községi előljáró
jelenlétében *minőségileg megvizsgálja*
és amennyiben az átvételre felajánlott
gabona minőségileg a követelmények-
nek megfelel, azt átveszi. Kisebb el-
térések esetében a felajánlott gabonát
megfelelő térítéssel szintén átveszi, a
meg nem felelő gabona átvételét azon-
ban jogosult minden jogorvoslat ki-
zárásával megtagadni.

Az adóhátralékok törlesztésére fel-
ajánlott terményeket a kincstár *abban*
az értékben számolja el az adóhátra-
lékos javára, amely érték a termények
átvétele napján a beszo- gáltatott ter-
mények helyi piaci árának és a ga-
bonajegy értékének együtt megfelel.

A termények helyi piaci átvételi ára
a budapesti áru- és értéktőzsdén az
illető gabona származási helyére és
minőségére vonatkozólag jegyzett
hivatalos középárnyom alapján fog
kiszámíthatni, *levonva ebből a feladó*
állomás és Budapest közötti, az átvétel
időpontjában érvényes vasuti fuvar-
díjat, mérlegdíjat és kövezetvémet.
Amennyiben azonban valamely vi-
szonylatban ezen díjak egyáltalában
nem, vagy csak részben merülnének
fel, úgy az átvételi ár ennek a körü-
lménynek, valamint az illető piac kül-
önleges szállítási viszonyainak figye-
lembevételével fog megállapíthatni.

A beszo- gáltatott termények után
járó gabonajegyek az adóhátralékos-
nak nem szolgáltatnak ki, hanem tel-
jes értékükben az átvételi árral együtt
az adóhátralék javára számoltatnak el.

Az adóhátralék törlesztésére beszo-
gáltatott terményeknek értékét az
adózóval szemben éppen úgy kell el-
számolni, mintha ezt az összeget az
adózó készpénzben fizette volna. Ezek-
nek az értékeknek elszámolásánál te-
hát úgy a késedelmi kamatokat, mint
az esetleges kamattérítésekre vonat-
kozólag érvényben levő szabályokat al-
kalmazni fogják.

10, 15 és 20 százalékos kedvezmény

Az az adózó, aki az 1933. évben elő-
írt adóösszegének megfelelő összeget
készpénzben befizeti — a folyó évre
előírt adókat *ugyanis csakis készpénz-*
ben lehet leróni — és ezenfelül
akár csak terményekben, akár termé-
nyekben és készpénzben együtt olyan
összegű befizetéseket is teljesít, hogy
az esetleges törlések figyelembevételé-
vel a késedelmi kamatok és esetleges
adóbehajtási illetékek kiegyenlítése
után terhén az 1933. év végén leg-
alább 50 százalékkal kisebb hátralék
mutakozik, mint az 1932. év végén
fennállott tartozása, a terményekben
lerótt adó összege után az átvételi

áron felül *még külön térítésben is*
részesül.

A térítés összege azoknál az adó-
zóknál, akiknél az 1933. év végéig az
1932. év végén fennállott hátralékuk
legalább 50 százaléka csökken, a *ter-*
ményekben lerótt adó összegének 10
százaléka, azoknál az adózóknál, akik-
nél az 1933. év végéig az 1932. év
végén fennállott hátralékuk legalább
75 százalékkal csökken, a *termények-*
ben lerótt adó összegének 15 százaléka,
azoknál az adózóknál pedig, akik az
1933. év végéig az 1933. évi előírások
felül az 1932. év végén fennállott há-
tralékukat, a térítés összegének betu-
dásával teljesen kiegyenlítik, a *ter-*
ményekben lerótt adó összegének 20
százaléka.

Ez a kedvezmény azonban csak azt
az adózót illeti meg, aki a kedvezmé-
nyek feltételül megszabott lerovások-
kat az 1933. év végéig teljesítette. A
feltételek bármelyikének hiánya eseté-
ben csak a lerovás céljából beszo- gál-
tatott terményeknek átvételi ára szá-
molható el az adózó javára.

A térítés rendszerint csak 1934
január havában iratik az adózó ja-
várt, mert csak akkor állapítható meg
az, hogy az adózót megilleti-e és hány
százalékos térítés. Ha azonban az
adózó tartozását még az év folyamán
teljesen kiegyenliteni óhajtja, ebben
az esetben részére az utolsó fizetés
teljesítése alkalmával úgy a termény-
ben lerótt adóösszeg után járó 20 szá-
zalékos térítést, mint a folyó évi tar-
tozás teljes kiegyenlítése után járó
2 százalékos kamattérítést meg kell
állapítani és az adózó javára azonnal
elszámolni.

Ha olyan adóhátralékos terhéről,
aki elsősorban a mezőgazdaság jöve-
delméből él és elemi csapás folytán az
1933. évre előírt adók összegének
megfelelő összeget készpénzben be-
fizetni nem képes, az illető községben
előírt 1932. évi földadójának legalább
40 százaléka elemi kár címén leiratott,
részére a *penzügyigazgatóság a téri-*
tést abban az esetben is engedélyez-
heti, ha a hátralékos folyó évi előírás-
ának csak annyi százalékát befizeti,
ahány százaléka az 1933. évre előírt
földadójának fenntartatott.

A jelentkezési határidő lejártá után
a községi előljáróság (városi adóhiva-
tal) köteles megállapítani azt, hogy
az adóhátralékok fejében lefoglalt

Aranydollár,

és fontra szóló zálogleveleket, kötvé-
nyeket, fixkamatozású papirokat pen-
gő ellenében vesz és elad **Barna-bank,**
V., Nádor-utca 26. Telefon: 213—16.,
104—67.

búza- és rozsmennyiségek a hátralé-
kosok által az adók lerovása céljából
önként felajánlottak-e, vagy sem.
Amennyiben a lefoglalt mennyiség
felajánlott és beszo- gáltatott, a
hátralékosoknak — az egyéb feltéte-
lek fennforgása esetében — a beszo-
gáltatott mennyiség értéke után a 10—
20 százalékos térítés jár.

Ha azonban az adóhátralékos a ter-
ményeket nem szolgáltatja be, úgy a
községi előljáróság (városi adóhiva-
tal) a hátralékosnál lefoglalt, de az
előírt határidőn belül adófizetés cél-
jaira fel nem ajánlott, illetőleg be nem
szolgáltatott mennyiségeknek a „Fu-
tura“-hoz leendő beszo- gáltatása iránt
intézkedni köteles és az így beszo-
gáltatott mennyiség után azonban az
átvételi áron felül még külön térítés
nem jár.

Adóhátralék gaboná- ban...

Lapunk más helyén kimerítően is-
mertetjük az adóhátralékosok gaboná-
ban való fizetéséről szóló kormány-
rendeletet. Ha e helyen mégis külön
szóvatesszük, ezzel a ténnyel elsősor-
ban azt a fontos jelentőségét óhajtjuk
alátámasztani, amely a rendelet
megjelenésének tulajdonítunk. De
együttal a mai vérszegény pénzügyi
helyzetben, amikor a gazda felsegíté-
sére irányuló minden törekvést az
egész ország érdekében valónak kell
tartanunk, a rendelet egységes ke-
resztülvitelének olyan megoldását vár-
juk, amely végre nemcsak az állam-
kassza pénzügyi helyzetének meg-
javítását célozza, hanem a magángaz-
daság helyzetének javítását is meg-
oldja. Mert végeredményben csakis
ezt tartjuk fontosnak, s az általános
javulás megindulását ennek elérésétől
várjuk. Nem helyezkedhetünk örökké
az önműködő mérlegen kioldó, szu-
szogó öreg ember tehetetlen állaspont-
jára, aki a mérlegre kapaszkodtában
azonnal megállapítja a saját egész-
ségtelen testsúlyát és könnyíteni
óhajt magán, hogy egészségesebb le-
gyen. Először a tarisznyát veszi le,
aztán a télikabátját, a kucsmáját, a
bekecset, a csizmát, s mindezt gör-
csösen továbbra is a kezében szoron-
gatja abban a hiedelemben, hogy a
súlyán könnyített is már. És csudá-
kozik, hogy a mérleg nyelve nem bil-
len se előre, se hátra... Igénytelen
kis anekdóta ez az egyik kézből a má-
sikba, az egyik zsebből a másikba ese-
tére, de azt hisszük, nagyon találó.
Az a gabonamennyiség, amely most
úgy a nagybirtokból, mint a kiscza-
dáktól befolyik, reméljük, lekerül a
helyzet súlyosságát tükröztető mér-
legről, s ezzel a gazda boldogulását
könnyebben elérhetővé és megvalósít-
hatóvá teszi... M. J.

VILÁGKRÓNKA

6 millió mm buza eladását biztosította a kormány

Dollfuss kancellár Rómában

Dollfuss osztrák kancellár az elmúlt hét elején meglátogatta Mussolini olasz miniszterelnököt a Rimini mellett levő Riccioneban. A két államférfi behatóan megvizsgálta a politikai helyzetet általános és Olaszországhoz való különleges vonatkozásaiban. Az olasz kormányfő újból leszögezte az olasz politika szempontjait Ausztria jövője és élete, valamint a dunai probléma és ama szélesebbkörű problémák tekintetében, amelyek megoldása a négyhatalmi paktum alkalmazásával függ össze. Dollfuss kancellár ismertette Ausztria helyzetét úgy a bel-, mint a nemzetközi politika szempontjából és Ausztria függetlenségének alapelvéből kiindulva, kifejezésre juttatta, hogy a béke és együttműködés politikáját kívánja folytatni minden szomszédal szemben, különösen pedig Olaszországgal és Magyarországgal, valamint mihelyt csak lehetséges Németországgal is.

A két államférfi a megbeszélés során megállapította felfogásuk azonoságát a megvizsgált problémák tekintetében.

Megnyilt a londoni buzaértekezlet

Harmincegy állam képviselőinek jelenlétében augusztus hó 21-én nyitották meg Londonban a buzaértekezletet. Az értekezleten Magyarországot Winckler István miniszteri tanácsos, a Külkereskedelmi Hivatal elnöke képviselte.

A buzaértekezleten a buzaexportálások az import-államokkal folytatott megbeszélésük alapján tervezetszöveget terjesztettek elő. A tervezet szövege szerint a buzaimportáló államok részéről a buzatermelés és a buzaforgasztás egyensúlybahozása tekintetében az az óhaj nyilvánult meg, hogy a buza árában olyan emelkedés, illetőleg stabilizálás jöjjön létre, amely hasznohajtó lehet a mezőgazdákra. Az értekezlet két albizottságot küldött ki, mindkét albizottságba beválasztották Magyarország képviselőjét, Winckler István miniszteri tanácsost.

Románia nem fizet külföldi hitelezőinek

Romániában kihirdették a tranzfermoratóriumot, vagyis felfüggesztették a külföldi tartozások kifizetését. Románia szeptember hó 5-én tárgyalásokat kezd külföldi hitelezőivel, amikor a fennálló tartozások mérséklését is kérni fogják. A fizetések beszüntetése a külföldi hitelezők körében kinos hatást keltett.

Kállay Miklós dr. földmivelésügyi miniszter augusztus hó 19-én Kállósemjénben tartózkodott. A miniszter Mikecz Ödön dr. főispán jelentében a következő nyilatkozatot tette:

— A terményáraknak katasztrofális világpiacon esése, sajnos, elsősorban az agrárexportállamokat érinti. Egész Európában nagy termés van, a legnagyobb fogyasztóországok, mint például Németország, Franciaország és Olaszország, el tudják látni magukat búzával, sőt Franciaország és Németország jelentős tételeket dobott a rotterdami (Hollandia) piacra is. Tárgyalásaink során mégis sikerült nagy erőfeszítések és másodlagú áldozatok ellenében több mint hatmillió métermázsa buza eladását biztosítani. A legtöbb helyen kedvezményeket is értünk el és ezek az eladási lehetőségek a kedvezmények betudásával a világpiacon felüli árakat biztosítanak a magyar buza számára. Sajnos azonban, ezek az eladások csak lassan indulhatnak meg, mert hiszen minden ország először saját készleteit fogyasztja és a belföldi malmok új búzáat még alig vásárolnak, mert az elkésett aratás következtében október előtt nem tartják a búzáat őrlésre alkalmasnak.

— Meg vagyok győződve, hogy ha ezek az eladások megindulnak és különösen, hogy ha a külföld felismeri ezévi búzáink nagyszerű minőségét, jobb árakat fogunk elérni. Ezért mondtam egy gazdaküldöttségnek, hogy aki teheti, tartsa az árut. De, természetesen, jól tudom, mint gazda is, hogy nehéz akkor tartani az árut, ha az adó- és kamatterhek és egyéb

szolgáltatások teljesítését sürgetik. Ezzel a nyilatkozatommal az ellen az irányzat ellen akartam fordulni, amely egyes vidékeken megnyilvánult, ahol szinte pánikszerűen dobták az árut piacra. Éppen azok érdekében, akik kénytelenek az árut eladni, azoknak, akik tarthatják, okvetlenül tartaniuk kell a saját érdekükben is, de a köz érdekében is.

— Nagy jelentőséget tulajdonítok annak, hogy az osztrák piac ma teljes mértékben rendelkezésünkre áll és a vásárlásokat rövidesen megkezdí. E vásárlásoknak a terményárakra mutató hatása bizonyára hamarosan jelentkezni fog. A kormány minden törekvése a terményáraknak emelésére irányul. Ilyen árak mellett a közterhek és az adósságok terheinek viselése igen súlyos feladat elé állítja nemcsak a gazdát, hanem az egész magyar közgazdasági életet is. Ebben az irányban a kormány minden tőle telhető megtesz és a jövőben is mindent elkövet. Erre volt figyelemmel a kormány, amikor megengedte az adóhátralékoknak kedvezményezett buzaárban való fizetését, ilyen intézkedések még a különböző fuvarkedvezmények és mindennekfelett ezt a célt szolgálja a gazdavédelmi rendelet lejárta előtt bekövetkező adósságrenzés.

— Igen nagy gondom van a burgonyaértékesítés kérdésére is. Kivitel lehetőség alig áll rendelkezésünkre. Olyan eszközöket kell keresnünk, amelyek segítségével a burgonya belső árát biztosítani tudjuk.

— Jól tudom, hogy az idej nagy termés csak akkor lett volna igazi ál-

Falusiak csoportja a Szent István-napi körmenetben.

dás, ha az árak jobbak. Mindenesetre a boletta révén elértük azt, hogy áraink három pengővel az elérhető világpáritási ár felett fognak maradni. Tulajdonképpen ebben az évben nyilvánul meg a bolettának igazán sikerült volta. A nagy termés azonban egy gondot mégis eltüntet a magyar falu felől és ez az ellátatlanság, az éhínség gondja. Ha kitartunk, meg vagyok győződve, hogy a magyar föld áldásos termése valóban jólétet is fog hozni a sok éven át annyit szenvedett magyar gazdának.

Fabinyi miniszter római tárgyalásairól

Fabinyi Tihámér kereskedelemügyi miniszter 17 napos római tartózkodásáról augusztus hó 19-én este visszaérkezett Budapestre. A miniszter tárgyalásairól a következő nyilatkozatot tette:

— Római tárgyalásaim alapjai azok a megbeszélések voltak, melyeket Gömbös Gyula miniszterelnök Mussolini olasz miniszterelnökkel annakidején folytatott. Más szavakkal kifejezve biztosítanom kellett azoknak a jogi és gazdasági nehézségeknek kiküszöbölését, melyek az olasz-magyar kivitelű egyezmény sima lebonyolításának esetleg útjába állhattak volna. Tárgyalásaim másik feladatköre az volt, hogy továbbépítem, bővítem és kimélyítem az árucserét Olaszország és Magyarország között. Ezeknél a tárgyalásoknál Magyarország részéről főleg, sőt majdnem kizárólag megint az agrártermékekről folyt szó.

— Mig egyrészt a két ország árucseréjének gyakorlati megvalósítása elé tornyosuló akadályokat sikerült elhárítanom, addig másrészt az árucser kibővítésében és kimélyítésében is a várakozásokat teljesen kielégítő, megfelelő eredményt sikerült elérni. Ez köszönhető annak a mindkét oldalról megnyilvánuló barátságos szellemnek és megértésnek, amelyben ezek a tárgyalások lefolytak.

— A tárgyalások lezáródtak és azok eredményeképpen az említett cikkek tekintélyes mennyiségben való kivitelének lehetősége biztosítottnak tekinthető. Hogy mennyire sikerült az árucser egyezmény útjában álló akadályok elhárítása, annak bizonyítékául felemlítem, hogy olasz és magyar magánérdekeltek közt tekintélyes buzamennyiség szállításáról folynak tárgyalások és a szállítás lekötés alatt áll.

Moore ezredes, a magyarbarát angol képviselő hazánkban tartózkodik

A Magyar Revíziós Liga meghívására T. C. Moore ezredes, az angol képviselőház konzervatív pártjának képviselője augusztus hó 19-én este 10 órakor Bécsből hajón a fővárosba érkezett. T. C. Moore a magyar nemzet nagy barátja, aki az angol parlamentben több ízben felszólt, sürgetve a trianoni igazságtalan békeszerződés revízióját, legutoljára a románok erdélyi erőszakosságai alkalmával emelte fel tiltakozó szavát az üldözött magyar kisebbségek érdekében.

Moore ezredes résztvett az angol-magyar-barát parlamenti csoport megalakításában, amelynek főtákarává választották meg. Azért jött Magyarországra, hogy szabadságát feleségével nálunk töltsse s három hétig Lillafüreden, két hétig a Svábhegyen fog lakni és pihenése után anyagot gyűjt érdekünkben, hogy további magyar-

barát tevékenységét felkészülten folytathassa.

A Magyar Revíziós Liga T. C. Mooret és feleségét ünnepélyesen fogadta az Eötvös-téri hajóállomáson. A partraszálló T. C. Mooret és feleségét a fogadtatásra összegyűlt nagyszámú közönség lelkesen megéljenzte, majd Lukács György v. b. t. t. intézett az angol vendégekhez a Magyar Revíziós Liga nevében üdvözlő szavakat. A magyar nemzet, — ugymond — csak igazságot kér és igazságunkat elsősorban a nagy angol nemzettől várhatja. Utána Németh Lajos ny. tábornok az angolul beszélő magyar tisztek nevében köszöntötte T. C. Mooret, akinek Guilleaumé Árpádné hatalmas virágcsokrot nyújtott át közvetlen szavak kíséretében. T. C. Moore egy napos pesti tartózkodás után Lillafüredre utazott.

Negyedmillió ember a Szent Jobb körmeneten

Az első magyar szent király ünnepének jelentősége évről-évre fokozódik s büszke örömmel állapíthatjuk meg, hogy nemcsak a csonka ország határain belül, hanem szerte a nagy világ minden kulturterületén. Annyi idegen még sohasem nézte végig ünnepünket, mint az idén.

A Szent István-hét főünnepsége a körmenet, ragyogó napsütésben, beláthatatlan sokadalom részvételével folyt le az ősrégi hagyományok és ájtatos szertartások között.

Már kora reggel megindult a népvándorlás a budai Vár felé s a rengeteg látogató elfoglalta helyét a kordon mögött. Eljöttek a Hitler-iffjak, sokszáz különféle nemzetiségű cserkész és körülbelül három ezer külföldi vendég, akik részére a rendezőség külön kényelmes helyről gondoskodott. Jóval az ünnepség megkezdése előtt megjelentek már az egyházi, világi és katonai előkelőségek, köztük Moore angol ezredes, a brit lordok házának Budapesten időző tagja, a magyarság kiváló barátja. Gömbös Gyula miniszterelnök a kormány élén tábornoki díszben. Serédi Jusztinián bíborshercegprimás teljes bibornoki ornátusban.

Nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzót harsonaszó jelzi. A diszszád a Himnusz játszsa. Utána rövid szertartás a várkapolnában, s megindul a Szent Jobb a Mátyás-templom felé . . .

Elöl a vidéki és fővárosi küldöttségek végtelen sora. Majd a testületek képviselői s a plébániák hívei zászlók

alatt. Diszes baldachin alatt a szt. ereklye. Mellette egyik oldalon a főváros polgármestere és tanácsa, másik felől az egyetem rektora és tanárai. Mögötte az érseki helytartó, a körmenet vezetője. A diszszád zenekara régi egyházi énekeket játszik . . . S a Szent Jobb nyomában a hívő Magyarország képviselője. A hercegprimás fényes papi kísérettel. A Kormányzó szárnysegédeivel. Ezután a kormányelnök s a miniszterek a felsőház és képviselőház elnökeivel. A titkos tanácsosok, diplomaták, az állami intézmények vezetői s a tábornoki kar.

A Mátyás-templomban tartott ünnepélyes szentmisét a hercegprimás celebrálta.

A Szent István-nap ünnepségei

A nagy körmeneten kívül egyéb látványosságok és szórakozások is vártak a főváros vendégeire, amelyek közül a Gyöngyösbokréta előadásáról lapunk más helyen emlékezünk meg.

A sokgyermekes magyar anyák megható ünnepét az Ujvárosháza disztermében tartották meg Anna kir. hercegnő, Imrédy Béláné és Huszár Aladár főpolgármester vezetésével, aki a kormányelnököt képviselte. Ugyanakkor osztották ki az érmeket és díjakat is.

Ünnepi ájtatosságokat tartottak a Szent Gellérthegyi Sziklatemplomban Magyarország patronája tiszteletére. A szent napot este a szokásos tűzijáték zárta be, amelyet a Citadellán rendeztek.

A VASÁRNAP TANÁCSADÓJA

↑

minden ügyben utbaigazít

Gyöngyösbokréta

A magyar falvak dalainak, táncainak és ősi népviseletének világsikere

Nézem a hatalmas, pirosbetűs plakátot a főváros utcáin:

Budapest székesfőváros közönségének vendége a

GYÖNGYÖSBOKRÉTA,

a Labriola-színházban eredeti magyar népdalokat, népszokásokat mutat be ősi népviseletben.

Rendezői: PAULINI BÉLA.

A játékban az alábbi helységek földmives csoportjai vesznek részt:

Augusztus 15—16—17.

1. Galambok — regölés, pünkösdjárás.
2. Órhalom — kukorgó.
3. Kunszentmiklós — kunverbunkós.
4. Buják — vegyeskórus, fonó.
5. Nagykálló — kállai kettős.
6. Szakmár — menyasszonytánc, férc-tánc.
7. Pásztorcsoport — (Hortobágy, Bugac, Mikófalva, Koppányszántó) pásztortáncok.
8. Szentistván — gyerekkórus, átvetés.
9. Püspökbagád — szüreti ünnep.
10. Öcsény — menyasszonykísérő körtánc, szakácsasszonyok tánca.
11. Mezőkövesd — aratóünnep, kukkó.
12. Szany — férfikórus, dusoló, „Pásztor Böske“.

Augusztus 18—19—20.

1. Kiskomárom — regölés, zalai bokázó.
2. Érsekcsanád — menyasszonytánc, ridázás.
3. Férficsoport (Tiszapolgár, Kunszentmiklós) — csapásolás, legényes, törökös.
4. Bocskorlapujtó — menyecskekórus, Szent Iván tüze.
5. Kapuvár — páros verbunk.
6. Kazár — aratóünnep.
7. Kalocsa — szegélytánc.
8. Szentistván — gyerekkórus, átvetés.
9. Váralja — fonó, maszkások.
10. Koppányszántó — üvegcsárdás, ugrató.
11. Boldog — falusi hérész, mártogató.
12. Szany — férfikórus, dusoló, „Pásztor Böske“.

Nocsak! Megdörgölöm a szememet és újra kezdem olvasni az írást. *Kukorgó, kukkó, dusoló, ridázás, csapásolás, falusi hérész* . . .

A kiskésít a pestbeolvadt somogyi mivoltomnak! Hát így tudok én magyarul? Vagy ezek ugrottak vissza a regősök korába? Valami sehogy sincs bennem rendjén s ha egy ősrégi buzogány akadna a markomba, biz Isten szétvágnék vele, hogy a rendőr vinne be.

De csak a homlokomat törölöm a nagy hőségben s azon gondolkodom, hogy ebben a foxtrottos, tangós és rumbás világvárosban, amelyet az ország szívének hívunk, hány ember tudhatja ezeket a táncokat, ha én, aki pedig mindig büszke voltam és vagyok a somogyi mivoltomra, még a nevüket sem hallottam eddig.

Ejnye, ejnye! *Gyöngyösbokréta* . . . Hát nem csokor, amit kaméliákból, orchideákból és drága külföldi rózsákból állítanak össze? Csak bokréta, amit a rét virágaiból szednek, vagy a muskátli száráról szakítanak és tűznek a haj mellé? Talán imakönyv lapjai közé szoritott szagos rozsmaring, vagy illatos bazsalikom is akad közte?

Gyerünk csak!

A nagy színház körül emberrengeteg, a pesti szürke embererdő. Körötte a sok ici-pici bokréta. Ahogy érkeznek. Lányok mosolyában, menyecskek szemvillanásában, legények önzéretes nézésében és döngő lépésében

a szemetgyönyörködtető bokréta. A magyar falu. A Gyöngyösbokréta . . .

Kunsüvegek. Árvalányhajás pörge kalapok. Pitykés mellények. Ragyogó párták, színes szoknyák . . .

Talán Lebediából valók, vagy a Volga síkjáról és Árpád apánk, vagy kürtös Lehel ismerne rájuk, ha feltámadnának . . .

Lehet. Nekik megszokott volna, nekünk, pestieknek újdonság. Még nem láttuk . . .

Az angol missek és a magyar lány

No, bámuló van rengeteg, az bizonyos. Nicsak még külföldiek is. Mellettem sovány, magas angol ur a két leánya között. A missek is szokatlannul magasak. Ugy hajolnak le egy-egy gyönyös, villogó pártához s karesu derékon simuló brokáthoz. Arcukon táncol a szeretet öröme, ahogy a szép és drága holmikát simogatják. Mindent cirógatnak, simogatnak, ami új és tetszik nekik.

— Papa, ezt vedd meg! — kiáltja az elragadtatás hangján az egyik, amikor egy *érsekcsanádi* leányt lát.

Az angol egykedvűen mosolyog:

— Hogy beszéljék vele?

De már akad is tolmács, aki közvetítésre ajánlkozik.

De az üzlet nem ütődik nyélbe, mert az érsekcsanádi lány kényes riszálással hagyja ott őket:

Kép a „Gyöngyös Bokréta“ egyik színpadi jelenetéről.

Kép a Gyöngyös Bokrétaról.

Püspökbogárdi pár.

— Akkor miben játszanék ezután?

A tolmács pedig magyarázza az angoloknak, hogy régi ruha az, már a lány ükanyja is hordta. És drága volna. A pártával együtt *hatszáz pengő* is...

— Kétannyt adok érte, — válaszolja az angol s a tolmács álla leszik... Ő odaadná...

A színházban

A nézőtér szokatlanul zsúfolt. Rengeteg pótszék. A páholyok tömve. Az egyik mezőn a *londoni*, másikon a *párizsi* cselevonatot utasai, harmadikon *németek*. Finom francia kalapok. Néhány skótszoknya. A *japán cserkészek*. Egy csomó *svéd cserkész* és *amerikaiak*. Oldalt gyönyörű, villogó szemű *hindu nő*. Nevető *hollandiak*. És budapesti és vidéki magyar, amennyi csak befér.

Gondolkozom, hogy a színpad lesz-e olyan érdekes, mint a nézőtér? A magyar falu most szembenéz az egész világgal...

És csodálatos varázslatba esem. ahogy a függöny felgördül. Nincs olyan színpompája a rétnek, a harmatnak, a Napnak s a szivárványnak együtt!...

— Á! — zug a meglepetés nemzetközi hangja a színházon át és összeverődnek a tenyerek, de csak néhány pillanatra.

Himnusz, amelyet a szereplők összesége énekel.

S aztán a programm. Ének, móka, tánc, játék. Egyik szebb, elragadóbb és érdekesebb a másikkal. A kukkó, a dulosó, a ridázás, csapásolás, hérész...

Mintha minden legénybe hét ördög bujt volna s minden lányba tíz bo-

szorka. Ugy mozognak, hogy a hivatásos színészek és színésznők belezöldülhetnek. Mint otthon. Mint egymás között. Mint a falujukban. Mint akár ezer évvel ezelőtt a turáni fennsíkon.

Fergeteges szakadatlan tapsok, amelyek szünni nem akarnak s csak a rendezőség szigorúsága osztja el őket egyenletesen, hogy egyformán jussanak minden falunak. Az angolok székek hátát verik, a franciák felállanak és egymásnak magyaráznak, a németek a lábukkal dobognak, a hollandusok magasra emelt kézzel tapsolnak, a hindu nő selyemkendőt lobogtat s a japán cserkészek széles szájjal mosolyognak. A svédok sapkájukat lengetik...

A pesti magyarok pedig ütemes tapsolásba fognak, akár a nagy mérkőzések publikuma, hogy a levegő is reszket belé...

A magyar tánc

— Csodálatos szép táncok ezek! — fordul egy angol nő a szomszédjához.

— És minden falué más és más, — feleli az vissza

És azt is megállapítják, hogy szebb, mint amiket ők tudnak. És hogy meg fogják tanulni. Ujra eljönnek, hogy megtanulják.

Én pedig a foxtrottos, tangós és rumbás Budapestre gondolok, ahol tánc közben azt éneklük, hogy:

*Maqa rég nem lesz a világon,
Mikor én még mindig imádom...*

És a magyar ősi népviselet... Hát ez az, kérem. Mint a virágnak a szírom, ami a gyümölcsnek a hamva, a Napnak a ragyogása, a hajnalnak a harmat...

Ezt nem én mondtam. Egy ur mondta, aki Párizsból utazott ide és látta a Gyöngyösbokréta...

Hogy ilyen szepet ő még világeletemben nem látott. S amelyik nemzetnek ilyen gyönyörű és sokféle színpompája és kivitelű népviselete van, annak nagyon régi ősi kultúrájának is kell lennie...

Ezt pedig azért jegyzem fel, hogy minden faluban elolvassák s az ük- és dédanyák elfeledett és elrakott pártái és szoknyái előkerüljenek, hogy hasonló dicsőséget szerezzenek a meggyalázott magyar névnek... Mert arra most igen nagy szükség van.

A magyar falu diádala

Beszélhetnek nekem ezután milliós városokról és óriási hadseregekről, csak azt mondom, hogy minden nemzet legfőbb ereje s fennmaradásának legbiztosabb záloga a saját népi jellegének és szokásainak hűséges és meg nem alkuvó ápolása

Megkérdeztem az egyik kalocsai szegélytáncos legényt, hogy tetszett neki a szentistváni átvetős?

Azt felelte, hogy szép.

Kép a Gyöngyös Bokrétaról.

Mikófalvi juhász és a párja.

— Meg fogják-e tanulni? — kérdeztem.

— Mi csak megmaradunk a miénk-nél, mert az szebb.

— S melyik viselet tetszett magának legjobban? — kérdeztem tőle.

— A miénk! — felelte meggyőződéssel.

Ez a kurta válasz megértette velem, hogy lehet évszázados, sőt évezredek viselet is. Nemcsak ruhában, de erkölcsben és akaratban is.

És megértette abban a pillanatban azt is, hogy a magyar falu ősi ereje, kultúrája, erkölce akkor is győz, ha biróként mind az öt világrész áll is vele szemben.

Le a kalapot előtte!

Csak hozzák máskor is fel a falu szívet és gyönyörködtető lelkét ebbe a rengeteg kötengerbe és embererdőbe. Szükség van a magyar öserő fellángolására... Az üditő harmatra, amely az akarat és remény virágait táplálja.

Mert igaz a van *Huszár* Aladár dr. főpolgármesternek abban, amit a nála tisztelgő Gyöngyösbokréta szónokának, *Szappanyos* János kunszentmiklósi gazdának válaszolt:

— Örülök, hogy itt láthatom a magyar falu lányait, fiait, akik elhozták ide a magyar vidék szívet, a drága magyar föld illatát, a magyar lélek virágait, bánatát, vigasságát, hogy lelket, friss hitet öntsének a nagyváros népébe. Igen, szíve van e városnak, meleg szíve, amely tudja, hogy a magyar föld, a magyar nép, a magyar földmives ennek a fővárosnak is legerősebb fundamentuma. A magyar népben rejllő erények és erők fenn fogják tartani minden megpróbáltatás között ezt a nemzetet, amely a legtöbbet ér és a legnagyobbira hivatott a Duna völgyében.

Igy igaz. Hála és köszönet érte a fővárost istápoló győztes és örökerős magyar falunak...

Mézes János.

Filléres gyorsok és féláru vasuti kedvezmény a Faluszövetség balatonfüredi kiállítására

A Faluszövetség szeptember 8—9—10-iki balatonfüredi kiállításának előkészületei serényen folynak. Az egyes községek rendezőbizottságai áthatva a nemes gondolattól nagy lelkesedéssel dolgoznak a kiállítás sikeréért. Kétségtelen, hogy az idei rosszul sikerült fűrdőszalon súlyosan érinti a balatonmenti fűrdőhelyeket és a községeket, ezért kétszeresen nagy jelentőségű a Faluszövetség kiállítása, amely tömegeket vonz a Balaton mellé és az erkölcsi siker mellett, természetesen, anyagi eredményeket is fog hozni. A kiállítás borászati csoportja magába foglalja és bemutatja az összes balatonmenti borokat.

A fővárosban és a nagyobb vidéki városokban nagy érdeklődés nyilvánul meg. A Faluszövetség kezdeményezésére indítandó filléres gyorsvonatok vidám utasok ezreit fogják a Balatonhoz szállítani, akik azt megszeretve újból és újból el fognak jönni a magyar tengerhez. A Faluszövetség kérésére Fabinyi Tihámér kereskede-

lemügyi miniszter Keszthely—Tapolca—Balatonfüred, Veszprém—Alsó-örs—Balatonfüred és Székesfehérvár—Balatonfüred vonalak összes állomásairól Balatonfüredre a kiállítással kapcsolatosan szeptember hó 6 és 11-ike között 50 százalékos vasuti kedvezményt engedélyezett oly módon, hogy az oda megváltott teljesáru jegy ellenében, ha azt a kiállítási rendezőség lebélyegzi, a látogatók díjtalánul utazhatnak vissza.

Lázasan készülődnek hat község műkedvelői gárdái a szeptember hó 8-án délután a Kisfaludy-mozgó helyiségében tartandó műkedvelő versenyre, amelyre a Faluszövetség ezüst serleget tűzött ki.

A kiállítással kapcsolatosan tartja szeptember hó 8-án délután 4 órakor a Balatoni Szövetség évi rendes közgyűlést.

A kiállítás részletes programját lapunk legközelebbi számában tesszük közzé.

tatok magatoktól, s mennyi drága magyar szint, tárgyat pusztulni engedtetek körötökből?! Cserében a nemzetközi kolduspiac rongyaiért!...

Testvéreim! Meg kell becsülni, meg kell süvegelni tehát az olyan emelkedettebb lelkű vérünket, aki az ősi kincsek e féktelen és ostoba pusztításának gátat rak s felszedi, gyöngyként összegyűjti, megőrzi mindazt, amit a léhaság eldobált és elfecserélt népéletünk veszendő kincseiből. Mert pótolhatatlan kincsek ezek s megérdemlik, hogy templomot, szent muzeumokat emeljenek nekik, miként Magyar Kázmér gazdasági főtanácsos ur Gödöllőn, a Kossuth Lajos-utca 32. szám alatti lakóházában, gyönyörű lombos, virágos portáján... A Gálfi Dénestől faragott székelykapun lehet bejutni a magyar népművészet eme kincsese templomába, amelyben a nagykőrösi Magyar Kázmér ur — a pástori viselet fehér díszébe öltözve — hófehér szakállával maga is olyan, miként egy a Hadarnak áldozó Árpád-kori magyar főpap... Itt aztán a tornácra, a nagy ebédlőszobájában, udvari szobájában, konyhán, kerti toronyszobájában az 1752 darab népeleti tárgy bűbajos tömegei között az ősfoglalkozásnak, állattenyésztésnek, állattartásnak, pásztorkodásnak, földművelésnek, kertészkedésnek, háztartási, ruházkodási, díszítési tárgyakkal és eszközöknek, butordaraboknak, cserép-, faszécskéknél, fegyvereknek, drága fazekasműveknek stb. könnyfakasztó remekait lehet látni, élvezni még a régi Nagymagyarország 37 vármegyéjéből.

Ha egyszer arrafelé vezet utatok, kedves testvéreim, a gyönyörű székelykapun csengessetek be bizvást a Magyar Kázmér ur gödöllői portájára. Boldogá teszitek ezt a drága magyar nagyvíó urat, s ennyi szép magyar ősi népeleti kincset eggyütt látván, a magatok lelke is eltelik üdítő büszkeség-

Magyar Kázmér gödöllői néprajzi gyűjteményéről

— 1752 darab népeleti tárgy együtt —

Kedves testvéreim! A bánatos öreg fejemmel most ismét olyan kincseink pusztulásáról beszélnek nektek, melyeknek napról-napra való elvesztése, pusztulása és megsemmisülése miatt nem okolhatjuk, nem vádolhatjuk a máskülönben reánk és javainkra orvul leselkedő idegeneket.

Itt a mi vétkes közönyünk, hűség-telenségünk, befolyásolhatóságunk, a hasztalan divatokon való kapkodásunk, az apánk és az anyánk nyomdokaitól való szivtelen eltávolodásunk, a nemes, szép hagyományokról megfeledkezésünk okozzák, hogy életünk mind sivárabbá, háztájékunk mind színtelenebbé válik. S lassan ki- és eldobálunk mindent, de mindent körünkől, amelyek oly páratlan széppé, nemessé és eredetivé tették az ősi magyar életet és hajlíthatatlanná edzették a magyar jellemet.

Testvéreim! Csak nézzünk bele tehát az igazság tükrébe! Van-e még a ruhánkon zsinór? Büszke-e még a legény a darutollas kalapjára? A leányoknak párta helyett nem kedvesebb-e a bubifrizura? A menyecske-

nek van-e még rózsás, patkós kiscsizmája? Nagyanyóink fehér főkötőben porgetik-e még a rokkát? A tányérosron rózsás tányérok, tálak kerülnek-e még? S a kis menyasszony tulipántos ládáiban viszi-e még magával a háziszóttest? Tudjuk-e, hogy egyáltalán mi a fonóka? Cifra szür, selyemmel varrott suba, ködmön kell-e még? Nem inkább azon kapkodunk-e, amiket az idegen izlés fabrikál és unszol reánk és amiket mindenki megkaphat a — piacról? ... Vajjon ki is fon, sző, varrogat még? Vajjon ki fur, farag, véseget a lakáshoz, a ház köré olyan remek darabokat, amelyek tették, adták, gyönyörűvé varázsolták még a legszegényebbnél is a fehér magyar portát?

Testvéreim! Lesülyedtünk odáig a hitvány, idegen, cábár divatok majmolásával, a kajla idegen szokások felvételével, hogy már szégyenljük viselni és használni a magunkét, kidobjuk és tökéletesen feledjük a régit, amelyekről pedig a sok ezerszázados királyi mult nagysága, nemessége, urisága és művészete ragyog reánk a keleti eredet szent örökségül és a porból is felemelő intellektuál... Gondoljatok rá, hogy ti is egyenként, családonként, falvakként és vidékenként mennyi szépet eldob-

Magyar Kázmér földbirtokos.
a birneves gyűjtő, magyar ruhában.

Mutasd meg
szomszédodnak is
a VASÁRNAP-ot!

Békésvármegyei faragott szék

és fehérmázas fazék lepke és virágdíszítéssel, amilyen még a londoni British Muzeumban sincs. Magyar Kázmér gödöllői gyűjteményéből.

gel, mintha csak *Badár* Baláznak, a mezőturi világhíres fazekasnak, ugyanott őrizett karcsu zöld butykosát szívtátok volna meg, melynek aranyal becesebb falaira a következő derűs vessorokat véste és égette *Balázs* mester:

Mezőturi származásu
Ez a szép kis butella
Kedves is ez minden reggel
Ha van benne pálinka
Ne busulj hát feleségem
Ha én eztet kedvelem
Ez elüzi bánatomat,
Kedvem ebben meglelem
Tölcsd tele hát számomra
Tudod, nem lesz káromra

Badár Balázs 1903.

Móricz Pál.

**Mielőtt
Szénsavas
takarmánymészszükségletét**

beszerzi, saját érdekében kérjen ajánlatot és mintát a **Káposztásmegyeri Mészhomoktégla- és Mészégető Bérlete Rt.-től**

Budapest, V., Gróf Vigyázó F.-utca 8.
Tel. 94-7-73.

A gazdakiadások fele: adó, kamat és haszonbér

Rendkívül érdekesek azok a helyzetjelentések, amelyeket az *Országos Mezőgazdasági Üzemtani Intézet* számos gazdaság üzemstatisztikai anyagának gyűjtése és rendszeres feldolgozása alapján készít. A most közzétett legújabb jelentés az esztendő első két negyedének adatait állítja szembe a múlt első félévi adatokkal. Kimutatja, hogy a gazdaságok pénzforgalma mennyire visszaesett. Magyarázata a terményárak csökkenése. A helyzet az, hogy *amíg a bevételtek 17 százalékkal apadtak, addig a gazda kiadásai csak 14 százalékkal csökkentek, vagyis a gazdaság pénztári jövedelme tovább sorvadt.* Érdekes az is, hogy az adatok szerint a *gazda kiadásainak kereken ötven százaléka esik adókra, kamatra és haszonbérre.* Tavaly ezek a tételek együtt még csak negyven százalékat tették az összes kiadásoknak. Az üzemi adatok szerint a gazdák tartózkodnak a gépek vásárlásától, az új építkezéstől, a műtrágyavételtől, s általában a befektetésektől. Örvedetes, hogy a *jelek szerint a hitelélet ismét mozgásba jött. Itt-ott rövidlejáratu üzemi kölcsönöket kaptak a gazdák.*

GAZDATUDÓSÍTÓ

Kényszertársulás után országos szövetségbe tömörülnek az ipari növényeket termelő gazdák.

Az elmúlt héten ülés volt az *Ipari Növénytermelést Irányító Bizottságban*, amelyen résztvettek kivülről gazdák is, akik különféle ipari magvak termelésével foglalkoznak. Az ülésen az a felfogás alakult ki, hogy a bizottságból ki kell építeni az ipari növénytermelő gazdák országos kényszertársulását, amely foglalja magába a mák-, lencse- és hüvelyes termelőket is. Az értekezleten kiderült, hogy például az olaj- és proteintermelés terén *milyen nagy lehetőségek kínálkoznak különösen a németországi kivitellel összefüggésben* s hogy ezeknek a lehetőségeknek hasznosítása érdekében máris megindítandók volnának a német gyárak megbízottaival a tárgyalások. Az ülésen a gazdáknak ezt a szervezkedő törekvését helyesléssel fogadták a földművelésügyi minisztérium kiküldöttei is, úgyhogy a bizottság ülése után nyomban tanácskozást kezdett a létesítendő országos szövetség megalakítására kiküldött előkészítő bizottság. Ezen a tanácskozáson felszólal *Nagy Pál* elnökölt és a kényszertársulás kérdéséről megindult vitában résztvett *Khuen-Héderváry Károly* gróf, *Erdőhegyi Lajos* dr., *Baranyórits Rezső* és *Mille Géza*, akiknek egyértelmű javaslatára *kimondták kényszertársulás alapján a szövetség megalakításának szükségét.* A németországi gyári kiküldöttekkel való tárgyalás ügyének, továbbá az *idei máktermelés érté-*

kesítési problémájának megvitatása után az értekezlet elhatározta, hogy sürgősen beszerzi az idej máktermésre vonatkozó teljesen megbízható adatokat.

Általános bérrevíziót kívánnak a bérlők.

A gabona- és állattértékesítés súlyos helyzetével foglalkozott legutóbb a *Magyar Földbérők Szövetségének* közgyűlése. Megállapították, hogy a gazdaság teljes elértéktelenedésének jelei láthatók, amivel szemben sürgősen emelni kell az árnyvót. A bérlők állattenyészése és hízalása az exportnál is hátrányos helyzetben van, továbbá nem érvényesül a gazdaadósságok rendezésének a gondolata a bérlőknél. Kimondta a közgyűlés, hogy sürgősen felhívja a kormány figyelmét, hogy *a tavaly hozott bérrevíziós rendelet a mai viszonyok közt már idejét multá és az árcsökkenés folytán újabb általános bérrevízióra van szükség.*

Dohánytermelési kérdések.

A *Dohánytermelők Országos Egyesülete* legutóbbi ülésén a *dohánytermelési árákkal és a termelési terület megállapításával foglalkozott.* Az ülés először a borsodi gazdáknak az átszállítási költségek növelése ügyében tett előterjesztésével foglalkozott. A Dohányjövődék megbízottjai ezt a tervet megértéssel fogadta és kiltatásba helyezte, hogy azt illetékes helyen előterjeszti. Az 1933. évi ármezgálapítást és az 1934. évi termelési terület mielőbbi rögzítését sürgetve, a kormány képviselője az elsőre nézve kijelentette, hogy *a közeljövőben állapítják meg, a másodikra vonatkozóan azonban határozott időpontot nem tud kiltatásba helyezni, mert most folynak a dohánypékek értékesítési tárgyalásai.*

A tavalyinál egyharmaddal kevesebb buza termelt Amerikában.

A washingtoni földművelésügyi kormány augusztus hó 10-iki hivatatalos jelentése szerint az *Egyesült Államok* buza-termelése 1932-ben 727, ezidén pedig csak 517 millió bushel volt. Az Egyesült Államokban ezek szerint az idej buza-termés 211 millió bushellel kisebb, mint a tavalyi. Nagy a havatlás a kukorica várható hozamában is: tavaly 2908 bushel termelt, ez évben csak 2273 millió bushel várnak. Árpából, rozsból, zaból a tavalyinak csak a fele termelt.

Legeltetési társulatok nagygyűlése.

Többszáz legeltetési társulat képviselője gyült össze augusztus hó 19-én az OMGE nagy tanácstermében, ahol *Darvas Ferenc* gazdasági főtanácsos elnökletével legeltetési és állattenyészési kérdéseket vitattak meg. Határozati javaslatokat terjesztettek be az *ártéri járulékok törlése, az állat, takarmány és termény értékesítése, a volt urbéres vagyonok rendezése, a földbirtokrendezés során kiosztott legelők árának mérséklése és a jegyzői magánunkálatok ügyében.* *Maday Gyula, Péntek Pál* képviselők, *Gálffy Sándor* dr., *Juhász Kálmán* és többek hozzászólása után a nagygyűlés a benyújtott határozati javaslatokat elfogadta s távlatban fűdőzölte *Gömbös Gyula* miniszterelnököt és *Kállay Miklós* földművelésügyi minisztert.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A rozsos biborhere természetéről

Kora tavasszal — amint az minden gazda előtt ismeretes — a rozsa adja a legelső zöldtakarmányt. Ezután közvetlenül, néha a zöldrozs vágásával csaknem egyidejűen, a biborhere következik. A biborhere azonban egymagában, különösen homoktalajon, nem ad nagy tömeget. Ezért ajánlatos a biborherét rozssal együtt is termesztetni. Ezt a kevertvetést a múlt század végén Kerpely ajánlotta először. Azóta sok gazdaságban rendszeresen így is termesztik a biborherét és igen jó eredményt értek el ezzel az együttes termesztéssel.

Legcélszerűbb lesz a zöldtakarmányozásra szánt rozsa egyik részét tisztán, a másik részét pedig biborherével keverten vetni. A keverék körülbelül 50 kg rozsból és 20 kg biborheréből álljon. A két mag vetése egyszerre történhetik. De ügyeljünk a talaj jó előkészítésére, a kitűnő vetőágyra, különösen pedig a talaj kellőfokú üledettségre. A keveréket gabonaszortávolságra körülbelül szeptember közepéig vessük el. Későbbi vetés az őszi folyamán már nem erősödik meg annyira, hogy az kora tavasszal, május első felében, kaszálható legyen. Ha pedig a keverék későbbben, a rozson kívül, valami más, jobb zöldtakarmány után kerülne kaszálásra, akkor az állatok már nem szívesen eszik, mert a jobb zöldtakarmányok — mint például a lucerna után — a szőrözött biborhere nem valami ízletes takarmány. Ezért sem ajánlatos a biborhere tavaszi vetése. De szeptember hava előtt se vessük a rozsos biborherét, mert ekkor már ószel annyira megerősödhetik az, hogy túl buján megy a télbe, amikor is abban a tél sok kárt okozhat.

Tavasszal a rozsos biborhere közvetlenül a rozsa után kaszálható. Arra ügyeljünk, hogy ekkor sok zöldrozsot egymagában ne etessünk, mert ekkor a rozsos biborhere később kerülne kaszálásra, amikor is a rozsa a keverékben elvénülne. Mivel a rozsos biborhere tarlója május második felében többnyire már felszántható, ezért érdemes utána még egy növényt vetni. Erre a célra a korai kukorica, csalamádé, köles, szudáni fű stb. kínálkozik. Kettős termesztésnél azonban a fokozottabb istállótrágyázásról és a

rendszeres foszforsav-trágyázásról ne feledkezzünk meg.

A darazsak irtása

Szőlőkben és gyümölcsösökben a legkártékonyabb állatok közé tartoznak a darazsak. Az érésben levő gyümölcsöket és szőlőbogyókat kikezdi, megrágják és a benne levő édességet fészükbe hordják. Még súlyosabb kár ebből kifolyólag az, hogy a kikezdett gyümölcs elrothad.

Arról is lehet néha hallani, hogy szántóvető emberek és igavonó barmaidat darazsak nagy raja támadja meg és úgy összeszurkálja, hogy ennek súlyos megbetegedések, sőt halálos szerencsétlenségek lehetnek a következményei. Ilyen esetek akkor fordulnak elő, ha a darazsak fészke a talajban van, melyet a szántóvető ekéje összerombol.

A darazsak irtásának egyik gyökeres módja az, ha fészüket télen felkeressük és elégetjük. Fészüket rendszerint padlason, pincefeljárókban, faodukban, esetleg talajüregekben építik. Itt tanyáznak télen az áttelelő nőstények. Ha tehát télen a fészket sikerül megsemmisíteni, akkor ezzel elpusztítjuk a jövő évi egész fiasítást.

Tavasszal, nyáron és ősze kertiünkben, illetőleg szőlőünkben igen sok darazsat pusztíthatunk el a következő eljárással, melyet a *M. kir. Rovartani Állomás* kipróbált és nagyon eredményesnek talált. Töltsünk félig egy bőszájú befőttes üveget cukorlével és a cukorlére helyezzünk kis deszkácskát, melyre némi kis lekvárt kentünk. A lekváros deszkácska természetesen uszni fog a vizen. Az üveg száját kössük le papirossal (ugy, mint ez a befőttes eltevésénél szokás) és ujjunkkal bökjük át ezt a fedőpapírt. Az édességet kereső darazsak bemászhatnak a papírrepedésen az üvegbe, de visszajönni nem tudnak s így ott pusztulnak. Időközönként az üvegből ki kell önteni az ottrekedt darazsak hullait és az edényt újból előkészíteni.

Hogy a darazsfogó a hasznos méhecskéket ne pusztítsa, jó lesz a cukoroldatba némi ecetet is önteni. Ebben az esetben a méh nem megy be az edénybe, míg a mohó darazsak akkor is bemászik és ott elpusztul.

Ha nyáron akadunk valahol egy darazsfészkekre, várjuk meg az estét. Mikor már a darazsak a fészekben

nyugvóhelyükre tértek, gyorsan mázoljuk be nedves anyaggal (agyagpéppel) — egy kivételével — összes nyílásait, végül ezen át öntsünk a fészekbe 1—2 deciliter szénkéneget vagy benzint s azután hirtelen ezt is ragasszuk be agyaggal. A szénkéneget megfojtja így a darazsfészkek minden lakóját. (Ne feledjük, hogy a szénkéneget robbanószer s így a közelben nem szabad gyufát gyújtani vagy pipálni, mert ebből súlyos szerencsétlenség származhat.)

Igen értékes gyümölcsöt, például fontos körtét stb. úgy védhetünk meg biztosan a darazsaktól, ha házilag elkészíthető, lenolajba mártott túllazsacót huzunk rá.

Apró jó tanácsok

Az akác magja nehezen csirázik, miért is elvetése előtt le szokták forrázni, illetőleg forró víz gőzében rostán tartani, hogy héja megpuhuljon. A faiskolában szorgalmas kapálást vagy gyomlálást kíván, mikor is gyorsan megnő és állandó helyére kiültethető. Homokos és kavicsos területek befásítására igen alkalmas fa. Fűthomokos táblák körülkerítése esetén megszünteti a szél okozta homokördás minden hátrányát, amellet jelentékeny mennyiségű tüzelőt is szolgáltat sarjnévekkével. Három kötésben ültetve áthatolhatatlan eleven-sővényt ad. Elsőrendű tüzelőanyagot nyújt. Törzse vasuti talpfáknak, oszlopoknak, épületanyagoknak egyaránt jó szolgálatot teljesít. Készítenek fájából még pálinkáshordókat, kerékküllöt, szőlőkarót, fejsze- és pörölynyelet. Virágzó lombja a legkedveltebb méhlegelő; a virágjából készült méz világosszínű, illatos, nem ikrásodó és könnyen értékesíthető.

A rovarokat pusztító apró énekő madarakról a nyári melegben se feledkezzünk meg. Most táplálékot bőven találnak, de annál inkább nélkülözik bizonyos vidékeken az ivóvizet. Helyezzünk el részükre lapos edényben ivóvizet kertünk bokrai alá. Így odaszoknak a télen is itt maradó cinkék és hűségecs rovarirtói lesznek gyümölcsösünknek.

A hullott és férges gyümölcsöt 2—3 naponként szedjük fel és semmisítjük meg, vagy ha erre már alkalmasak, használjuk el.

Tyukállományunkban nagyon el van terjedve a gümöckör. Legáltalánosabb jele az, hogy a leölt vagy elhullott állatok mája telve van lencsenagyságu tömör, kemény gümökkel és az izületek duzzadtak, amivel sántaság is jár együtt. Népink májkövesedésnek nevezik és nem sok figyelmet szentel neki. Pedig egy igen veszedelmes és ragadós betegség ez: a baromfiak tuberkulózisa. Gyógyítani nem lehet. Legjobb az egész állományt leölni, az ólakat fertőtleníteni, az udvart mézporral beszórni, megöntözni és mélyen aláásni. Ennek megtörténtevel pedig új, egészséges állományt kell beszerezni.

Kolauch-faiskola (Szeged)
nagyválasztéku és elsőrendű
növényanyaggal szolgál.

SZŐLŐTERMELÉS ÉS ÉRTÉKESÍTÉS

Irja: IRSAI M. JÓZSEF szőlőgazda.

A Cadillac-i szőlőmivelés gyakorlati ismertetése.

A magyar bortermelőknél a mai rossz világban, mikor verejtékes munkájukban állandóan újabb meglepetések, adók, kiadások, áresések stb. érik, a jobb és többtermelésre kell törekedniök.

Bizonyára sokan kísérleteztek már olvasóink közül is a különféle *sodronymivelési* módokkal. A legtöbben azonban mégsem ismerik a legjobb eljárásokat, éppen ezért alant ismertetem a franciák által nagy előszeretettel használt és igen szép eredményeket biztosító sodronymivelést.

Ha új telepítésről van szó, az ojtványokat 2 méter sortávolságra és egy méter tőketávolságra rakják ki.

Ha a legutóbbi számban ismertetett oltási móddal, vagy akár nyakoltással nemesített fajokat akarunk kordonmivelésre állítani, úgy a rendszerint szokásos 1—1 méteres telepítési szőlőknél *észak-déli irányban* készítjük a sorokat azért, hogy minden második sorban kidobjuk a tőkét. Ezzel az előírásos sor- és tőketávolságot elérjük. Ha lejtős oldalon akarunk kordonmivelést, a sorokat a lejtés irányát keresztbe állítsuk be.

Új ültetésekor a karókat előre rakjuk ki, jól verjük le és a körülbelül 30 centiméter mélységű gödröket a karó mellé ássuk meg. Ennek fenekére komposztot (jól összeérve) ajánlatos tenni. Ha a telepítés helyén a cserebogár pajorkukaca gyakran károkat okoz, úgy nem komposztot, hanem inkább 30 dkg vasszulfátot (vasgálicot) célszerű minden gödörbe szórni. Ettől elriad a pajorkukac és a tőkét is fejleszti a vasgálic.

Minden ojtványt úgy rakunk a fészkebe, hogy a forradás legalább öt centiméterrel magasabban legyen a föld szintjénél. A talajmiveléssel a tapasztalat szerint ugyanis körülbelül öt centiméterrel emelkedik a föld felszíne a tőkék körül.

Ha az ojtványt kiültetjük, a földet kezünkkel elmorzsoljuk körülötte és 2—3 szeméig feleskérjük, ami által még akkor is a föld alatt marad az ojtvány, ha a hantolt föld leülpedik.

A metszés eléggé későn történik (május végén), amikor a késői fagytól már nem kell félni. Ez a munka abból áll, hogy a vesszőknek a kiálló végét a felhantolt földkup felett közvetlenül levágjuk. A francia szőlőgazdák nagyon ügyelnek arra, hogy kapálás után is egész évben a leülpedett földkupcskák eredeti állapotukban megmaradjanak, azaz a vessző takarva legyen, mert ez a telepítésnek egyik igen fontos feltétele, hogy sikert érjünk el.

A sorok között elegendő hely lévén, fogatos miveléssel kapálják a szőlőt. Márciusban a földet a tőkesoroktól a sorközépre huzzák (bakhát), májusban ugyanezt a munkát megfordítva végezzük, tehát visszaszóratjuk a talajt a tőkék tövére, júniusban ismét a nyitó, szeptemberben pedig a töltő kapálást végezzük. Az ojtványokat augusztusban kitarajkák és a szeptemberi újabb töltőkapálásig még a forradási részt is szabadon hagyják.

Ezen a télen, tehát az ültetési évben kezdjük a sodronyokat kifeszíteni. A nagy költség megosztása végett a gazdák a sodrony 3 szálát egymás után 3 év alatt huzzák ki, 4—5 méterenként cementoszlopokra. Az alsó sodrony a talaj felett félméterre huzandó; a téli metszésnél az egyéves tőkéken csak egy szál olyan hosszú vesszőt hagyunk, melyet az alsó sodronyra ráköthetünk.

Olyan vesszőt kell kiválasztanunk, melyen a sodrony alatt körülbelül 12 centiméterre két egymással ellentétes, *de a sorok irányában álló rüggy van*. Ebből a két rügycséből vezetjük majd fel a tőke leendő első két karját.

Tavasztól a már 2 éves szőlőben 4 féle kapálást végzünk: márciusban nyitó kapálást, májusban félig fedőt, júniusban ismét fél nyitást és szeptemberben teljes feltöltő kapálást. Az ojtványok és a nemes rész harminthárom márciusban a kapálás után vágódossuk le.

Ebben az évben, természetesen lehetőleg a tél elején a második sodronyt huzzuk ki az első felett körülbelül 36 centiméter magasan.

Az alsó sodronyra kötött vesszőből kihajtott 2 újabb vesszőt, mely V-alakban növekedett, 2 szemes csapra visszazametszük. Mikor azután a csapokon megfelelő hajtások nőnek ki, azokat összefogjuk és úgy kötiük egy csomóban hozzá a huzalhoz. Ezáltal irányítjuk az egész tőke további fejlődését.

Azokat a hajtásokat, melyek a második huzal felett 60 centiméternél magasabbra nőnének (júliusban), ebben a magasságban levagdossuk.

Most következnek a harmadik tél, amikor a *legjellegzetesebb cadillaci metszésre* kerülhet a sor.

Kihuzzuk a harmadik huzalt a második felett 60 centiméter magasan.

A fentemlített leírás szerint a metszés előtt minden tőkén két kar és ezen egy-egy hosszú vessző van. Ezeket a vesszőket ebben az évben 5—6 szemre metszük. Csapot nem hagyunk rajta és a szálvesszőket két oldalon vízszintes irányban lekötjük a legelső sodronyhoz. A lehajtással keletkező görbületen levő 2—3 szemet lecsinokdunk. A 2 szálvessző tövén maradó és egyes és kettes szemből kapjuk majd

a következő évben szükséges szálvesszőutánpótlást, a vesszők végén levő szemből pedig a *termőhajtásokat*.

A vessző görbületén kicsipett szemek nem hajthatván ki, azt a nagy előnyt érjük el, hogy a termőhajtásokat az ugarhajtásoktól jól látható módon elkülönítettük, tehát a tőkék kezelése jóval könnyebb. Kétféle módon kell most már kezelniük a zöld hajtásokat. A termőnyelecskék végét akkor, mikor már az összes fürtök kifejlődtek (tehát májusban), körmünkkel lecsipjük. A legfelső fürt felett tehát a csipésig csak két kis levélke maradhat. Az alsó szemből eredő ugarhajtásokat viszont épen hagyjuk. A lecsipkedést oly napokon végezzük, amikor a levegő hőmérséklete leszáll (esős napokban), ekkor ugyanis a leglassabb a nedvkeringés. A meghagyott 2 kis levél hónaljából újabb hajtások erednek, ezeket 2 hét múlva ugyancsak hűvösebb napot választva, lecsipjük. E második visszacsipés után a termőnyelek az izek kinyúlásával annyira megnövekednek, hogy hozzá lehet kötni azokat a második huzalhoz.

A tőke közepén levő ugarhajtásokat egy csomóban függőlegesen kötjük a második huzalhoz és ha a hajtások a harmadik huzalt is túlították, a huzal feletti részt levagdossuk (csonkázzuk).

Ezzel a kezelési és metszési móddal igen nagy mértékben fokozhatjuk a tőkék terméshozamát.

(Folytatjuk.)

A gyümölcs- és főzelék-kivitel adatai

Augusztus 19-ig állanak rendelkezésre a gyümölcs- és főzelék-export adatai, s ezek közül érdekesebbek a következők: *barackból* az osztrák piacra 25.202, a cseh piacra 4768, Lengyelországba 1390, Németországba 13.035 és Svájcba 6608 mázsát vittünk. Megindult az *almaexport* is, amiből Ausztria 6575, Csehország 1212, Németország 3789 mázsát vett fel, de kisebb tételeket elhelyeztek Lengyelországban és Svájcban is. *Szilvából* Ausztriába 5670, Csehországba 2459, Lengyelországba 2684, Németországba pedig 7247 mázsát vittünk. *Dinnyéből* egyelőre csak a sárga és a cukorfajták exportja indult meg, amiből Ausztriába 1482, Lengyelországba 847 és Németországba 176 mázsa ment. Egyéb piacokra, köztük Angliába is szállítottunk azonban 1362 mázsát. A *szőlőből* 118 mázsa Ausztriába és 101 mázsa Németországba ment. Az idényecikkek közül most van az *uborkaértékesítés*. Ebből Ausztria felvett 17.175, Németország pedig 10.589 mázsát. *Paradicsomból* 4895 mázsát az osztrák piacra vittünk, de jutott 1560 mázsa Németországba is. *Vöröshagymából* kiment 7086 mázsa Ausztriába.

SZIVÁRVÁNY

A Városligetben

Vasárnap délután, mikor a Városligetből ballagtam hazafelé, az Andrassy-uton furcsa dolgot láttam. A középső sétauton egy fiatalasszony ment s vele egy ugyanolyan koru férfi. A hátuk mögött baktattam s tekintetem csak véletlenül esett rájuk.

Amint jobban megnéztem őket, észrevettem, hogy a járásuk kissé bizonytalan, hol szétválnak, hol összeütődnek. Pár pernyi figyelés után megállapítottam, hogy bizonytalan járásuk attól van, mert kicsit felöntöttek a garatra.

Ez magában véve — mint ilyen — még nem esemény, mert hiszen a jó Isten nem azért rendelte a vasárnap délutánt, hogy az ember a heti keserves küzdelem után még rózsaszinbe se lássa a világot.

A dolog érdekessége akkor kezdődött, amikor megtudtam, hogy a szóbanforgó pár siketnéma. Ezt meg arról tudtam meg, hogy egymás felé fordultak és mutogattak. Mihelyt ezt megtudtam, hirtelen gondolatom támadt.

Vajjon a némák közt is ugy van-e, mint az ép emberek között, hogy mindig az aszszony beszél?

Követtem és figyeltem őket.

A férfi egykedvűen lépegetett, néha zötytyenőset lépett, néha a menyecske nézett és bólintott.

Ez volt az egész.

És a menyecske?

Egész uton járt a keze, mint a motolla és „beszélte, karattyolt”, hogy az ember alig győzte „hallgatni”.

A boroska tüzelte önagyságát.

A Marcsa

A városligeti Angolpark sok furcsasága között van egy igen különös furcsaság.

A Marcsa.

A szerkezete nagyon egyszerű. Mindössze egyetlen, közepén szétválló székéből áll, meg néhány közönséges rongyabdából és a Maresából.

A Marcsa a széken ül, a szeme be van kötve, a kikiáltó legény meg torkaszakadtából ordítja, hogy a Maresát tíz fillérrélt le lehet dobni a székről.

A ledobás úgy történik, hogy ha a dobó eltalálja a szék fölött levő célpontot, hát — uram bocsá! — a Marcsa alatt szétvállik a szék s önagysága — teljes egészében ráesik a szék alatt elhelyezett szalmazsákra.

Akkor igen sokan ácsorogtak a nevezetes bódé előtt s pár ügybuzgó legénynek igen nagy kedve kerekedett, hogy a Maresát ledobja.

De Marcsa rendíthetetlenül állta az ostromot.

Mikor az egyik legény már a huszadik labdát dobta sikertelenül, azt állította, hogy a szerkezet nem jó, mert a célpontot egyszer már eltalálta, a Marcsa azonban nem esett le a székről.

A kikiáltó védekezett:

— Az nem lehet, — szólt és rákialtott a leányra — hé, Marcsa!

Marcsa a kellemes ebédutáni hangulatban elszunyókált a széken. A hangra hirtelen ébredt s azt gondolva, hogy a kikiáltó a kötelességére figyelmezteti, meg-

rántotta maga alatt a szék masináját és zsupszti, leesett a szalmazsákra.

Az emberek nevettek, a kikiáltó haragudott, a Marcsa meg ijedten bámult a szalmazsákon.

Eltévesztette a sort szegény feje.

NYÁRY ANDOR.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Szappanfőzés

Szappant csak ott érdemes házilag készíteni, ahol sok konyhahulladék és főzőzsiradék marad. Ahol pénzért vásárolják a zsirt, vagy, ahol a hulladék gyűjtése nehézkes, hosszú ideig tart s így megbűdösödhet, elférgesedhet, az ilyen helyen sokkal olcsóbb és célszerűbb készenvett szappant használni. A kifőzés sok tüzelőt igényel és meglehetősen sok munkával is jár.

Ott, ahol másra fel nem használható hulladék marad és esetleg a tüzelő nem kerül pénzbe (pl. komencióba jár), ott érdemes nagyobb mennyiségű szappant készíteni. 3 kilogramm hulladékszírhoz félkiló lugkővet számítunk, melyet egy liter vízben feloldva ráöntünk a megolvasztott zsírhoz. A keveréket aztán 6—8 liter vízzel felhigítva 3—4 órán át forrásban tartjuk és ha a szappan átlátszó, enyvszerű tömegé alakult, fél kiló konyhasót adunk hozzá s azzal együtt még fél óráig forraljuk. A szin szappan a felszínen gyűlik össze, azt pár órai állás után nedves ruhával bélelt formába szedjük s dróttal darabokra vágjuk.

A szappanfőzéshez szükséges lugot is elkészíthetjük házilag úgy, hogy egyenlő arányban összekeverünk fahamut, sziksót és oltott mézspport, mondjuk mindenkiből egy litert, a keveréket előbb egy liter vízzel átnevesítjük, majd lugzókádba tesszük és öt liter forró vízzel leöntve, a lefedett kádban huszonegy óráig állni hagyjuk. Ezután a csapon kieresztett kész lugot újból felmelegítve visszaöntjük és a kád tartalmával összekeverve, az előbbi eljárást megismételjük.

A szin szappanhoz hulladékszír helyett fagyut, olivaolajat használnak,

az enyvszappanokat pedig kókuszszír-ból, pálmamagolajból főzik. A lágy kenőszappanok fagyuból, disznózsírból, len-, repec- vagy napraforgóolajból készülnek és elszappanosításukhoz kizárólag staszfurti sót használnak. A kenőszappanok vízben könnyen oldódnak és kitünően habzanak. Leginkább fertőtlenítésre és ipari célokra használják.

A jóminőségű pipereszappan tiszta zsirokból készül és sem erősen lugosnak, sem tulzsirosnak nem szabad lennie. Első esetben megtámadja a bőrt, utóbbi esetben pedig rosszul habzik, a bőrre kenőccszerűen rátapad és könnyen megavasodik. A pipereszappanokat színezik, szagosítják s tetszetős csomagolásban hozzák forgalomba.

A szappant nemcsak tisztálkodásra, hanem fertőtlenítésre is használják, fertőtlenítő hatása azonban nagy mértékben függ az oldásra használt víz hőmérsékletétől. A meleg szappanoldat a bőre jobban behatol s így tisztító, fertőtlenítő képessége is nagyobb a hideg oldatnál.

A pipereszappanokat olajjal, lanolinnal szókták tulzsiroszni és citrom- vagy narancsolajjal illatosítják.

Németországban és Hollandiában vasuti állomásokon, szállodákban és fehérneműtisztító intézetekben nagyon gyakran használnak folyékony szappant. Mosáshoz különösen azért előnyös, mert a szappanozást és a felkenési időt meg lehet takarítani vele.

Ételreceptek

Olasz leves. Világos rántásba sárgarépat, petrezselymet, zellert és hagymát főzünk bele. Ha a zöldség megfőtt, a levét leszűrjük és makarónit főzünk bele. Tálaláskor pedig egy kanál tejfelt, egy tojás-sárgáját és kevés reszelt sajtot adunk hozzá.

Gombás vesepecsenye. Egy kiló megtisztított vesepecsenyét sózott szalonnával megtűzdelve, forró zsírba teszünk. Adunk hozzá egy fej apróra vágott hagymát és 5 deka apróra vágott szárított vagy 15 deka friss gombát. Ha már puhára párolódott, a mártásba 2 deci tejfelt adunk.

Habos tölésér. 4 egész tojást 20 deka cukorral jól elkeverünk, kikent és meglisztezt tepsiben kisütjük és azon melegben töléséreket formálunk belőle. Használat előtt 4 deci szalimból 12 deka cukorral és kevés vanillával habot verünk, megtöltjük vele a töléséreket és mindegyik hab közepébe egy szem befőtt gyümölcsöt teszünk. A tészta (hab nélkül) száraz, meleg helyen több napig is eltartható.

Méhészkedjék

A méhészet kenyeret ad! A méhészetből vagyont gyűjthet! A méhészet a legjobb nyugdíj!

MÉHÉSZETI

eszközökről árjegyzéket, szaklapból műtárványzámot kívánatra ingyen küld

„MÉH”

A Magyar Méhészet Értékesítő Szövetkezete Budapest, V., Arany János-utca 1/g.

Mézet, viaszket a legmagasabb napi áron állandóan vásárolunk!

H I R E K

Aratóünnep és lovasbemutató Csongrádon

A Csongrádi Gazdasági Egyesület és a Széchenyi Szövetség nagyszerű aratóünnepélyt és lovasbemutatót rendezett augusztus hó 15-én. A nagyszámu és előkelő közönség körében megjelent Farkas Béla főispán, Krüger Aladár dr., a kerület országgyűlési képviselője, vitéz Kovách István huzáralezredes, vitéz Baskay Gyula dr. jószágfelügyelő, Szedlacek István apát, Herke László dr. polgármester-helyettes, Rudnyánszky Ferenc huzárörnagy és még sokan mások. A Faluszövetséget Wieser Béla titkárnak képviselte. Napsütéses szép időben festői látványt nyújtott a magyarruhába öltözött aratók felvonulása. Oláh Imre kiszagda ékes rigmusokkal köszöntötte fel Farkas Béla főispánt. Utána az új kenyér szegése következett, majd áldomásívás. Az aratók tánca után kezdetét vette a kiszagda-ifjak lovasbemutatója. Csongrád, Csany, Kistelek, Cegléd, Szentés kiszagdái mutattak be szebbnél-szebb lovasmutatókat. Kanca- és csikódíjazás, valamint fogatverseny zárta be az ünnepséget, melyen a ceglédi Máv. Lira zenekar szép sikerrel működött közre. A Faluszövetség által felajánlott két aranyérmes Szabó István és Mizstrik Károly kiszagdák, a két ezüstérmes pedig Klucsay Henrik és Ornyik Sándor kiszagdák nyerték el. Az ünnepség után a Tiszán sétahajózás volt, melyen körülbelül nyolcszázan vettek részt.

Tölgyes István dr., a Faluszövetség igazgatója szabadságon. Tölgyes István dr., a Faluszövetség igazgatója, augusztus hó első napjaiban tiznapos utat tett Németországban, ahol sorra látogatta a Németországban elhelyezett magyar gazdaifjakat. Németországi körutjáról augusztus hó 17-én érkezett vissza Budapestre, majd nyári szabadságát megkezdve, Erdélybe utazott. Tölgyes István dr. szabadságidejét felhasználja arra, hogy az erdélyi magyar mezőgazdasági intézményeket behatóan tanulmányozza, velük kapcsolataikat ápolja és az Erdélyi Gazdasági Egylet által rendezendő mezőgazdasági kiállítással kapcsolatos kongresszuson előadást is tart. Tölgyes István dr. szeptember hó első felében tér vissza Budapestre.

Hadnagyavatás a Ludovikában. Szent István napján avatták hadnagyokká a Ludovika Akadémia végzett növendékeit nagyszámu, előkelő közönség jelenlétében. A kormányzó képviselőjében Kárpáthy Kamilló gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnoka vett részt az ünnepségen. Vitéz Jány Gusztáv ezredes mondott

Krisztus-kép előtt.

*Krisztus-kép előtt állok,
Nézek rá mereven, szomorún,
S vívok sulyos, kemény harcot
És a vérem egyre hull.*

*Nézem a glóriás Krisztust,
A nagy Királyt töviskoszeruba,
A Királyok-királya keresztet vitt:
Én is vizsem — megyek utána...*

Irta: KÁPOSZTA FERENC.

szárnyaló beszédet, bucsut véve tanítványaitól, majd innepi csöndben hangzott el az új hadnagyok esküje. Eskü után Rásky Jenő, a rangban legidősebb új hadnagy tolmácsolta társai nevében a legfelsőbb Hadur iránt való hódoló hűségüket s mondott köszönetet volt parancsnokainak, tanárainak. Beszéde végén az ifjú hadnyagok kardot rántottak és kardpengék zengése közben: „A hazáért mindhalálig!” felkiáltással pecsételték meg fogadalmukat.

A Faluszövetség díjai a budaörsi őszibarack-kiállításon. Jelentettük, hogy a Budaörsi Gazdakör a környező községek bevonásával őszibarack-kiállítást rendezett, melyet ünnepélyes keretek között nyitott meg József királyi herceg tábornagy és Kállay Miklós földművelésügyi miniszter. A kiállítás megnyitását a Faluszövetséget Wieser Béla titkárnak képviselte. A Faluszövetség a kiállítókat díjazására arany- és ezüstérmes ajánlott fel. A bírálbizottság az aranyérmes id. Werl Ferenc budafoki termelőnek, az ezüstérmes pedig Holtspach Ödön dr. diósi termelőnek adományozta.

Egy tűzerőnkéntes halálos balesete. Guttmann Dénes huszonegy éves tanuló, mint karpaszományos a budapesti Beresényi lovas-tűzérosztálynál teljesített szolgálatot. Az elmúlt héten az osztály a rákosi réten gyakorlatozott. Gyakorlat után, mikor hazafelé tartottak, az egyik ágyuzékérről leesett egy szerszám. Guttmann leugrott, hogy felvegye, de elvétette az ugrást, megboltolt, elesett és a sulyos ágyuzékér áment a derekán. Guttmann Dénes a honvédkórházba vitték, műtétet hajtottak végre rajta, de már nem lehetett segíteni, másnap meghalt.

Hitler-ifjak Magyarországon. E hó 18-án 80 főből álló németországi, ugynevezett Hitler-Junge-csoport (Hitler-ifjak) érkezett Budapestre a Magyar Cserkészszövetség meghívására. A hajóállomáson ünnepélyes fogadtatásban részesítették a német fiukat. A magyar zenekar a Deutschland Lied-et, a német ifjak zenekara a magyar Himnuszt játszotta el. A német ifjakat a Cukor-utcai elemi iskolában szállásolták el. A német vendégek másnap a miniszterelnökségen tisztelegtek Gömbös Gyula miniszterelnök előtt, aki meleg szavakkal köszönte meg az üdvözlést. A német ifjak megkoszorúzták a Hősök Emlékművét és az Országzászlót is.

Megtalálták Zrinyi Miklós sirját. Pálffy Gyula szigetvári közjegyző, a szigetvári Zrinyi Miklós Múzeum-egyesület elnöke, megállapította a szigetvári belső várban azt a helyet, ahová Zrinyi Miklóst, a szigetvári hőst eltemették. Pálffy Gyula közjegyző most mozgalmat indított Zrinyi Miklós maradványainak felszínrehozására; a feltárt csontokat azután a múzeumban akarják elhelyezni.

Százezresillingses valutaesempészes. A bécsi főpostán egy idő óta megfigyelték, hogy Román Landau, Zürich címre sürün adnak fel nagyterjedelmű postai küldeményeket. E hónap 10-én erre a címre egyáltalán gyanut nem keltő külsejű könyveket adtak fel. A csomag alapos vizsgálata során kitént, hogy a küldött könyvek bekötési táblába igen ügyesen jelentékeny összegű bankjegyeket ragasztottak be, még pedig 87.000 szillinget, 22.000 csehkoronát, 10.000 francia frankot és 670 svájci frankot, összesen tehát 100.000 szillinget meghaladó értékű valutát. Sikerült a küldemények feladóját Rauchweger Hersch személyében kinyomozni. Az előzetes nyomozás lezárása után átadták a törvényszéknek. A lefoglalt fizető eszközöket az államkincstár javára elkobozták.

Filléres gyorsvonatok augusztus 27-én

A M. Kir. Államvasutak igazgatósága közli, hogy augusztus hó 27-én a következő filléres gyorsvonatok közlekednek: Budapestről Badacsonyra. A vonat az utasok fel- és leszállása végett Balatonfüreden megáll. A menettérti jegy ára egyszégesen 4 pengő 30 fillér. Budapestről Fonyódra. A vonat az utasok fel- és leszállása végett Siófokon és Balatonföldváron megáll. A menettérti jegy ára egyszégesen 3 pengő 50 fillér. Kécskemétről Siófokra. A menettérti jegy ára 4 pengő 70 fillér. A vonatról Budapestben fel-, illetve leszállni nem lehet. Pestszenterzsébetről Siófokra. A budapesti állomáson való fel- és leszállás nincs megengedve. A menettérti jegy ára 3 pengő 10 fillér. Budapestről Szegedre. A menettérti jegy ára 4 pengő. Nyíregyháza-Debrecenből Szegedre. A vonat az utasok fel- és leszállása végett Karcagon, Kisujszálláson, Törökszentmiklóson, Szolnokon és Cegléden megáll. A menettérti jegy ára a Nyíregyházán, Debrecenben és Karcagon felszállók részére 5 pengő 90 fillér, a fentebb említett többi állomáson felszállók részére pedig 4 pengő 20 fillér. Győről Szegedre (kétnapos). A vonat az utasok fel- és leszállása végett Komáromban megáll. A budapesti pályaudvarokon ehhez a vonathoz a fel- és leszállás nincsen megengedve. A menettérti jegy ára egyszégesen 6 pengő 80 fillér. Miskolcra Szegedre (kétnapos). A vonat az utasok fel- és leszállása végett a következő állomásokon áll meg: Mezőkövesd, Füzesabony, Vámosgyörk, Hatvan, Jászberény, Szolnok, Cegléd, Kécskemét. A menettérti jegy ára a Miskole, Mezőkövesd, Füzesabony és Vámosgyörkön felszállók részére 6 pengő 20 fillér. A többi fentebb említett állomásokon felszállók részére 4 pengő 50 fillér.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt Előfizetőinket, akiknek előfizetése augusztus 31-én lejár, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat sziveskedjék beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DIJAINK:

Negyedévre	2 P
Félévre	4 „
Égész évre	8 „

Matatványszámot levelezőlapkérésre készséggel inditunk. Ajándék-naptárunkat minden ujonnan belépő előfizetőnek is megküldjük.

A VASÁRNAP kiadóhivatala, Budapest, V., Báthory-utca 24.

Szent Péter sirjánál mutatja be gyémántmiséjét az egri érsek. *Szmre-csányi* Lajos dr. egri érsek augusztus hó 16-án vitéz *Subik* Károly oldalkanonok kíséretében Rómába utazott. A 83 éves főpap az örökvárosban üli meg pappá szentelésének *hatvanadik évfordulóját*, mert régi kívánsága, hogy *gyémántmiséjét augusztus 28-án Szt. Péter sirjánál mutassa be*. Ugyanezen a napon XI. Pius pápa külön kihallgatáson fogadja az ősz érseket, kit nemcsak egyházmegyéjének, hanem az egész magyar társadalomnak meleg szeretete kísér jubileumi útján.

Orkán száz halottal. *Jamaika* szigetén szörnyű orkán száguldott végig, száznál több ember halálát okozta és ideiglenes becsles szerint félmillió font anyagi kárt okozott. *Kingstonban* és *St. Andressen* a vihar és az áradás minden hidat elsodort. *Kingston* kikötőjében több hajót horgonyáról, illetve tartókötéléről letépett a vihar; a hajók felborultak. A táviró- és telefonösszeköttetés megszakadt. A villanytelep megrongálódása miatt a két város sötétségbe borult.

A magyar vízipólójátékosok legyőzték Európát. Augusztus hó 15-én zajlott le Budapesten a magyar vízipóló válogatott csapat mérkőzése az *Európa legjobb vízipólójátékosából* alakított csapat ellen. A mérkőzést 9:2 arányban a magyar fiuk nyerték meg, szaporítva világhírű diadalai számát.

Kommün alatt elásott kincsek eluszt pénz. *Vasvári* Jenőt, a kommün alatti vétkes szereplésért jogerősen 12 évi fegyházbüntetéssel sujtották, amit azóta ki is töltött. *Vasvári* a fegyházból történt szabadulása után közölte *Lipsz* Jenő nevű építész-barátjával, hogy a proletárdiktatura idején, mintegy nyolc és félmillió maj pengőértékű ékszert „rekvirált” és az ékszereket az ország különböző helyein elásta, illetve egyes pusztai tanyaépületek falában befalazta. *Vasvári* Jenő megbizta *Lipsz* Jenőt, szerezzen részére pénzesztársakat, akiknek segítségével a kincseket föltárhatják és értékesíthetik. *Lipsz* kapva-kapott az ajánlaton, összehozott egy kisebb konzorciumot, amelyben többek között egy volt csendőr is eléggé tekintélyes összeggel

Falusi vasárnap.

*Szól a harang s érces hangját
Viszi a szél messze . . .
Hirdeti, hogy leszállt középük
Istenünk Szent Lelke.*

*Hivek ajkán felcsendül a
Hála-ének hangja:
Áldott az Ur, mi Istenünk,
Mindnyájunknak Atyja . . .*

*Jövel Uram! . . . — száll az ének,
Oh, segíts meg minket,
Törd össze a trianoni
Sulyos rabbilincset.*

*Adj örömet s nyíljon virág
Minden magyar tanyán . . .
Legyen édes hazánk újra
Viruló Kánaán! . . .*

*Irta: Ifj. CSIKÁNY SÁNDOR
(Kosd).*

szerepelt. A konzorcium tagjai *Lipsz*, illetve *Vasvári* irányítása alapján *megvásároltak egy tanyai épületet Kiskunfélegyháza közelében, amelyben kincseket véltek találni*. A dologból azonban semmi sem lett, a konzorcisták pénze eluszt, kincset, vagy ékszereket a ház falában, illetve udvarán sehohsem találtak . . . Mielőtt *Vasvári* és *Lipsz* újabb házvásárlásra vehették volna rá az alkalmi csoport tagjait, ezeknek egyike bűnvádi feljelentést tett ellenük család büntette címén, *Vasvári* Jenő és *Lipsz* Jenő ellen erre megindult az eljárás.

Vasad község diszpolgárává választotta a miniszterelnököt. *Gömbös* Gyula miniszterelnököt, *Vasad* pest-megyei község képviselőtestülete rendkívüli ülésén egyhangu lelkesedéssel a község diszpolgárává választotta. Az erről szóló okiratot küldöttség adja át a miniszterelnöknek.

Buvársisak üvegéből

Egy olasz mérnök találmánya; kis mélységben igen jól bevállik. Levegőt egy pumpa segítségével kap a buvár.

Óriási jégverés Zalamegyében. Szent István-napján estefelől katasztrofális vihar és jégeső vonult át *Zalamegye és környéke felett*. A városhoz tartozó hegyek egy részében 17 percig hatalmas nagyságu jég esett, amely teljesen tönkrétegette a szőlő- és gyümölcstermést. Legnagyobb a pusztulás a *taskándi körjegyzőségben, ahol négy község határában tyuktojás nagyságu jégdarabok is estek*. A jégverés *Taskánd, Hottó, Boncodfőle és Zalaszentmihályfa* határában is teljesen elpusztította a termést. A jég számos apró állatot is agyonvert. A hatalmas felhőszakadás kisebb fahidakat elsodort. A jégeső következtében 50—80 százalékos kárt jelentenek a *zalabenyői és andráshídi körjegyzőségekből*. Kisebb a jégverés a *boncfődei és ságodi körjegyzőségekből*.

Egy csendőr lelőtte parancsnokát. *Nyirbátor* község csendőrőrsén az elmúlt héten megdöbbentő tragédia játszódott le. *Kalla* József beosztott csendőr, aki engedély nélkül egész éjszaka távol volt, kétszer rálőtt őrsparancsnokára, *Szabó* József-re, aki távollétéért felelősségre vonta. Az egyik golyó a szív felett, a másik a jobb lapocka mellett furódott a tisztelyettes testébe. *Kalla* József tettének elkövetése után elmenekült. *Szabó* József tiszthelyettest beszállították a debreceni klinikára, ahol megoperálták.

Kilenc ház égett le Somogyárdon. *Somogyárd* községben augusztus hó 19-én délután kigyulladt az egyik gazda szérüskertjében a szalmakazal. A csendőrség értesítette a szomszéd falvak tűzoltóit, majd a *kaposvári* tűzoltóságot is, amely autófecskendőivel rövidesen a községben termett. A tűzoltóknak kemény munkával sikerült a tüzet elszigetelni, majd éjfél felé teljesen eloltani. *Összesen kilenc lakóház, tizenöt gazda valamennyi gazdasági épülete és tizenhét gazda termése lett a lángok martaléka*. Az elpusztult épületek és a termés legnagyobb része nem volt biztosítva.

Egy tisztviselő fejére zuhant a zászló-tartó. *Sulyos* szerencsétlenség történt Szent István-napján *Veszprémben*, a Szent István-napi körmenetben. A Szabadság-tér 9. számú házról lezuhant a zászló-tartó vaskampó és a nemzeti színű zászló. Éppen akkor haladt el a ház előtt *Végh* Izidor nyugalmazott takarékpénztári tisztviselő, akit a zászlórúd megsebesített.

Arany- és ezüstpénzek ára

1933 augusztus hó 22-én.

Ezüst pénzek: Egy darab egykoronás 29 fillér; kétkoronás 58 fillér; ötkoronás 1 pengő és 50 fillér; régi egyforintos 78 fillér.

Aranypénzek: Egy darab huszkoronás arany 32 pengő és 35 fillér; Napoleon-arany 31 pengő és 95 fillér.

14 karátos törtarany (gyűrű, fülbevaló, karperec, nyaklánc, stb.) grammonként 2 pengő és 87 fillér.

Színarany kilogrammja: 5090 pengő.

Színezüst kilogrammja: 75 pengő.

TANÁCSADÓ TRÉFÁK

Kérdés: 1. Harmadik feleségemnél gyermekáldásra nincs kilátás, de hűségért szeretném gyermekemmel egyenrangúvá tenni kis birtokomon örökösödés szempontjából. Mi a teendő? 2. Baromfiállományomnál kiűtött a kolera, hogyan védekezem? 3. Több ére észletem, hogy baromfiállományomban a baromfiak torok- és orrfolyás-betegségben szenvednek, dacára annak, hogy minden lehető módon fertőtleníték, mit tegyek? (K. M., Fegyvernek.) — **Felelet:** 1. Tessék végrendeletet készíteni, lehetőleg közjegyző előtt az összes előírt formások betartásával és vagyonából juttasson részi harmadik feleségének. A gyermekei csak a köteles részre jogosultak, amely a vagyonának a fele, a másik felével ön szabadon rendelkezhetik. 2. Baromfikokora ellen egyedül a szérumoltás vezet eredményre. Tessék állatorvoshoz fordulni, aki az oltásokat elvégzi. 3. A baromfiak általában csak orrfolyást szoktak kapni, torokfolyás egész különleges eset lehet, valószínűleg nátha. Tessék egy elhullott vagy beteg baromfit felküldeni a budapesti országos állatorvosi igazgatósághoz (Tábornok-u. 2.), mert csak megfelelő laboratóriumi vizsgálatok után állapítható meg a baj és az orvoslás módja.

Kérdés: Rádiómat átadtam egy engedéllyel bíró rádióelőfizetőnek, azonban a helybeli postamester ezt nem veszi tudomásul. Mi a teendő? (P. J., Bálmonostor.) — **Felelet:** Az esetben, ha Ön a rádióját egy engedéllyel bíró rádióelőfizetőnek adta át, úgy nem szükséges a rádiót lepecsételtetni, hanem kérjen az átvétől egy igazolványt a készülék átadásáról és ezt mutassa be a postamesternek. Ennek alapján a köteles tudomásul venni az átadást. Amennyiben mégsem tenné meg, úgy tessék a szegedi postaigazgatósághoz panasszal fordulni.

Kérdés: A szomszédos községben teljesen lakatlan házam van. Köteles vagyok-e érte adót és kéményseprési díjat fizetni? (V. F., Nagyharsány.) — **Felelet:** Ha azt a körülményt, hogy háza üres, az illetékes községi előjáráságnál szabályszerűen és idejében bejelentette, úgy házádot nem köteles fizetni. Vagyonadó természetesen fletendő, valamint a kéményseprési díj is.

Kérdés: A székesfehérvári pannóveldebe szeretném fiamat felvétetni, mik a feltételek? (A. J., Zebegény.) — **Felelet:** Tessék közvetlenül Pannóvelde Intézet Székesfehérvár címhez levelet intézni, ahonnan az összes tudnivalókat közölni fogják.

Kérdés: 1918-ban 40 százalékos hadirokkant voltam. 1923-ig kaptam a rokkantsági díjamat, azóta nem. Hova forduljak panasszal? (P. V., 4744. előfizető.) — **Felelet:** Tessék panaszával a m. kir. honvédelmi minisztérium hadirokkant-osztályához fordulni, cím: Budapest, Horváth Miklós-ut 24-26., gróf Hadik-laktanya.

Kérdés: 1. Festészetről szóló szakkönyvet vagy ismertetőt hol kaphatok és mennyiért? 2. Hol született a világ főcsérekésze és milyen szülőktől? (G. F., Felsőmocsolád.) — **Felelet:** 1. Ajánljuk Balló Ede: „Az olajfestés mestersége” című könyvet, ára 5 pengő, beszerezhető kiadóhivatalunknál. 2. Lord Baden Powell, a világ főcsérekésze, Angliában született angol szülőktől.

A Pizse doktor esetei

Volt Kecskeméten egy igen eredeti szókimondó orvos-doktor, akit a háta mögötti könyvelen csak *Pizse-doktor*-nak neveztek. Az egyik helyen, amikor a „beteg” részére megírta a „receptet”, a megmagyarázás után bucsuzóul még hozzáfűzte:

— Na, ha ezt beveszi, akkor *vagy meggyógyul, vagy a fene megeszi!* ...

Máskor a *Pizse-doktor*t olyan beteg polgártárhoz hívták, akinek az arcán nem volt felfedezhető egyetlen szál szőr sem s ezért a háta mögött *bőrbajusz*-nak hívták... Elment tehát hozzájuk a hívásra a *Pizse-doktor*, s midőn az óriási dunna alól kikandidáló, meleg priznic-kötésekbe is bebugyolált, ráncos, bajusztalan, szakálltalan, vénasszonyos arcát megpillantotta a bőrbajuszos polgártársnak, félrémült homlokával így szólt a nyöszörgő beteghez:

— No, mi a baj *nénémasszony*?

Mondanom sem kell, hogy az ezekre a szavakra nagyon felindult bőrbajuszú férfiú iszonyu mérgében majd kiugrott a betegágyából. (Szabó Kálmán dr. kecskeméti muzeumi igazgató közlése.)

A majorannás kecskeméti főkapitány

A majoranna tudvalevőleg kolbászba, peccenyékhez, bizonyos ételekbe igen kellemes fűszer. Ám erre is áll, hogy még a jóból is megárt a sok. Egyik alkalommal kecskeméti magyarok Kecskemét városnak egykori *Halasy* nevű kapitányáról beszélgettek.

— Tudod-e, hogy ez a Halasy mindent majorannával eszik? — mondotta az egyik.

— Ugyan ne beszélj!

— De bizony... *Még a reggeli kávéját is azzal issza!* — Tudniillik a Halasy kapitány feleségét *Major Annának* hívták. (Dr. Szabó Kálmán közlése.)

Aki nem ismerte meg a feleségét

Kecskeméti történet, Szabó Kálmán dr. közlése ez is. Volt a városnak egy vagyonos fiatal hivatalnok, aki már pár pohár bortól is becsipett. Elhatározta, hogy megnősül s mint vagyonos ember kapott is egy fiatal hajadont. Tüstént meg is esküdtek és csaptak is nagy lagzit, ahol az újdonsült férj is *elázott*. Amikor az utolsó vendéget is kikísérte, visszament a szobába, ahol az asztalnál ült a fiatal asszony némi aggodalommal... A fiatal férj illedelmesen próbálkozott megállani a lábán és akadozva meg is kérdezte az asszonykájától:

— *Kihez van szerencsém?!*

Miért kell sietni a kötéssel?

Kovácsné a konyhaajtóban ül és

szokatlan gyorsasággal harisnyát köt. A szomszédasszony megkérdezi tőle: — Mondja csak, kedves Kovácsné, miért köti olyan rém gyorsan azt a harisnyát?

— Azért, — feleli Kovácsné, — mert a pamut már fogytán van és szeretnék elkészülni a harisnyával, *mielőtt a pamut elfogy.*

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

vetés disznópásztor
(r=l) (k=m)

(Beküldte Szemenyei János Orosházáról.)

2. Szórejtvény.

hirtelen rom halad E

(Beküldte Lóke József Tarról.)

3. Szórejtvény.

viziállat hamis körülöztünk van I Ó

(Beküldte Tarr János Egerágról.)

4. Szórejtvény.

mulató mulató oo
(á=a) oo

(Beküldte Kovács József Dégelyháziáról.)

5. Szórejtvény.

gránit kenyeret kezd

(Beküldte Kardics Ernő Gógánjáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a 38-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 32-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Pontrejtvény: **Revíziót.** 2. Szórejtvény: **Lakodalom.** 3. Szórejtvény: **Mandátum.** 4. Szórejtvény: **Párduc.** 5. Szórejtvény: **Pártoskodó.**

Megfejtették: Szemenyei János, Dunavecsei Hangya, Günther Ferenc, Vargha Anna, Szűcs István, Nagy Gergely, Martos Károly, Kovács Gábor, Máthé György, Rendes János, László József, Husztig Zoltán, Péter Lajos, Gergye Ferenc, Molnár Sándor.

Jutalomkönyvet nyertek: Szemenyei János (Orosháza) és Husztig Zoltán (Sas-*halom*).

A 33-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY * ANGOLBÓL FORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (38)

— Hogyne! Ez elkerülhetetlenül szükséges volt. Hazánk elleneségei munkában vannak, szinte a szemünk előtt fegyverkeznek.

— De nem kihívás ez?

— Ugy foghatják fel, ahogy akarják. Tulajdonképpen tényleg mi vagyunk azok, akik elvetik a kockát . . .

— Minden bizomnyal, de ellenségeink esetleg ezt arra fogják felhasználni, hogy csapataikat összehajtsák.

— Kedves Cardon ur! Nem értem, hogy . . .

— Oh, én nem kíváncsiságból kérdezősködöm. Csak azért teszem, mert ez összefügg a talánnyal.

— Nos, megoldotta a talányt?

— kérdezte a miniszter.

— Igen — válaszolta a detektív — és így két ártatlan ember szabadult meg a gyanutól.

— Kik?

— Csak egyiket nevezhetem meg és ez Szidorovszky alezredes.

— Ő tehát valóban ártatlan?

— Feltétlenül! Bár zsebemben van az ellene szóló elfogatósi parancs, de ezt már összetéphetjük. Az alezredes ur feltétlenül becsületes ember.

— Hála Istennek, hogy így áll a dolog. Ő tehát megmenekült.

Cardon szomorúan mosolygott.

— Megmenekült? Oly jól még sem áll az ő ügye. Sőt ellenkezőleg. Csak valami égi csoda mentheti meg az alezredest.

— Hogy érti ezt?

— Ugy látszik, a sors arra ítélte, hogy tragikus és borzalmas véget érjen.

— Nagy Isten! De hát mi történik itt?

— Nagyon ijesztő dolgok, kegyelmes uram.

— De tudja-e legalább, hogy ki a bűnös?

— Tudom.

— Hát akkor siessen és tegye ártalmatlanná.

A detektív mosolygott:

— Hiszen, ha lehetne! . . .

— Nem értem!

— De ő semmit sem vétett az állam törvényei ellen.

— Semmit?

— Semmit! Ő tekintélyes, köz-

tisztelőben álló férfiú. Azt pedig kegyelmes ur is tudja, hogy minden elfogottat huszonnégy órán belül szabadon kell bocsátani, ha semmi oly körülmény nincsen, ami fogvatartását indokolná. Ebben az esetben pedig valóban nincsen semmi ily körülmény. De még ha volna is, akkor sem foghatnánk el ezt az embert, mert vannak gonosztettek, melyek olyan óriási méretűek, hogy a társadalom nem tudja azt megtorolni, mert nem tud hozzá eléggé lesülyedni. Egyik vad eszköze már a hatalmamban van.

— Ugy?

— Igen. Pár órával ezelőtt öszszekötözve feküdt előttem.

— Hiszen az nagyszerű! Ha egyik a kezünkbe kerül, akkor nemsokára a többit is megfogjuk. Hol van az az ember? Reméim, biztos helyen őrizteti?

— Nem. Ő is itt van ma este. Pár perccel ezelőtt láttam, amint Öfelségével beszélt.

A miniszter majdnem elájult.

— De hát, hogy lehet az?

— Szabadonbocsátottam.

A miniszter teljesen belezavarodott.

— De hát, mit jelentsen ez?

— Magam sem tudom, — válaszolta a detektív. — Hamis nyomon jártam és most egy jó darabon vissza kell mennem. Már tudom, ki az ellenségünk, de hogy mit akar, azt még nem tudom. Még nem árulta el szándékát.

— Hát nincs semmi eszköz, amivel ezt az embert ártalmatlanná tegyük?

— Csak egy van.

A miniszter felugrott.

— Miért nem mondja már, hogy mi az? És biztos?

— Teljesen biztos.

— De mi az? Könyörüljön már rajtam és mondja!

— Orgyilkosság! — mondotta nyugodtan a detektív. — De annak végrehajtását nem vállalom magamra.

Rövid szünet állott be.

— Bár ezt erkölcsileg elfogadhatónak tartom, — folytatta a detektív — mégsem teszem meg. De különböző módok vannak, mellyel egy embert el lehet tün-

netni. Az oroszok ebben a legnagyobb mesterek. Az elítéltet börtönbe zárják. Egy ideig itt ül. A külvilágnak még csak a fuallata sem éri és a külvilágba még csak a sóhaja sem jut ki. Egy napon pedig eltűnik, még csak nyoma sem marad. Egyszerűen nem lehet meglelni. Már véletlenül sem említik a nevét. Utolsó kétségbeesett szavait, utolsó sóhaját, halálféltésének utolsó sikolyát senki sem hallja. Ez egész jó módszer. Ezt nagyon ajánlom. De a kivitelében nem akarok résztvenni.

A miniszter látszólag fellelegzett.

— Tehát mégis csak husból és vérből való ember és nem valami titokzatos, földöntúli hatalom?

— Nem.

— Jó.

És a miniszter arcán vad bosszuvágy ütött tanyát.

— De arra figyelmeztetnem kell, kegyelmes uram, hogy az az ember ezt is bizomnyal számításba vette. Ő semmiesetre sem ment bele ilyen kéfes kimenetelű harcba, hogy a hátát ne védje. Ő biztosan tudja, hogy végre annak belátására kényszerít bennünket, hogy a törvény nehézkes rabbilincse mitsem segít. Valószínű tehát, hogy így sem lehet őt ártalmatlanná tenni . . .

— De hát akkor mit tegyünk?

— Magam sem tudom. Egyelőre várni és figyelni kell, mi történik, mert csak akkor tudjuk az ítést kivédni. Jobb, ha már megkaptuk a csapást, mintha a Damokles kardjaként állandóan fenyegetően a fejünk fölött függ.

— Ki tudja tehát, hogy mi fog történni? — panaszkodott a miniszter.

— Fogadhatnék a becsületedbe, hogy ezt jelenleg csak egy ember tudja. De abba is fogadok, hogy nemsokára mi is tudni fogjuk.

— Mit gondol, mikor fog ez elkövetkezni?

— Talán már holnap. Igen, félek tőle, hogy talán már holnap. De mindenekelőtt őrizze meg nyugalalmát, kegyelmes uram. Hol van most Szidorovszky alezredes ur?

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak augusztus hó 21-én.)

GABONATÖZSDE.

Készárupiac. Buza tiszai 77 kg-os 8.10—8.35, 78 kg-os 8.20—8.40, 79 kg-os 8.30—8.55, 80 kg-os 8.40—8.65; felsőtiszai 77 kg-os 7.95—8.25, 78 kg-os 7.90—8.05, 79 kg-os 8.00—8.15, 80 kg-os 8.10—8.25; jászági, fejérmegyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 77 kg-os 7.75—7.90, 78 kg-os 7.85—8.00, 79 kg-os 7.95—8.10, 80 kg-os 8.05—8.20. Pestvidéki és egyéb rozs 4.60—4.70, takarmányárpa elsőrendű 6.50—6.70, takarmányárpa másodikrendű 6.40—6.50. Felvidéki sörárpa 10.50—11.00, egyéb sörárpa 9.00—10.00. Zab elsőrendű 7.00—7.10, zab másodikrendű 6.80—6.90. Tiszai és egyéb tengeri 7.00—7.05. Korpa 4.80—4.90, 8-as liszt 7.30—7.50 pengő métermázsánként.

Határódipiac. Buza októberre 8.20—8.21, márciusra 5.98—6.00. Rozs októberre 5.19—5.20, márciusra 5.98—6.00. Tengeri szeptemberre 7.15—7.20, májusra 7.72—7.74 pengő métermázsánként.

Abraktakarmányiac. Árpakorpa 5.50, borsóhéj 5.75, borsókorpa 5.75, buzakonkoly 4.75, konkolydara 5.75, lenmagpogácsa 12.25, napraforgópogácsa 8.75, repepogácsa 7.70, rozskonkoly 4.50, rozskorpa 5, rozsocsu 4.50, rozstakarmányliszt 6.80, szójababpogácsaliszt nagyban 19, szójababpogácsaliszt kicsinyben 21, tökmagpogácsa 13 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) Biborheré iránt valami élénkebb érdeklődés mutatkozik és ha kisebb tételekben is, néhány tétel külföldön elhelyezésre talált. Fehérherében a kínálat erősödése folytán az árak lemorzsolódása nem volt megakadályozható, anélkül azonban, hogy kötések jöttek volna létre. Baltacim: Az ezideig beérkezett jelentések csak közepes természetű számonlók be, mindazonáltal csak igen nyomott árak mellett volt eladható. Malkban az árak tovább estek. Szőszös-bükkönyben a belföldön kielégítő a kereslet. Pannonbükkönyben a kínálat némileg megerősödött, az árak változatlanok. Őszi-borsó elhelyezési lehetősége teljesen megállt és a kínálat erősödésével az árak tovább esőkkentek. — A budapesti árú és értéktőzsde hivatalos jegyzései száz kilónként, budapesti paritásban: repece 24.00—24.50, biborheré 40—43, szőszös-bükköny 39—41, lenmag másodikrendű 23.50—24, kék mak 45—47, Viktória- és expressz-borsó 11.50—12.50, őszi borsó 13.50—14.50, szárított répaszélet 8.00—8.25, lenese kicsi 18—22, lenese nagy 20—33 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodikrendű 3.80—4.20, harmadrendű csomagolásra 3.20—3.50, muharszéna 4.20—4.70, lucernaszéna 4.40—4.6, zabosbükkönyzéna 3—3.50, alomszalma másodikrendű 2.10—2.50 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosok (tarka) 44—46, elsőrendű belföldi jármosok (fehér) 42—45, másfél éves üszök 38—42,

másfél éves tinók 38—42, fiatal, friss fejős tehén 55—65 fillér kilogrammonként, élősulyban.

BorjUVásár. Élő borju, belföldi szopós, elsőrendű 68—76, kivételesen 77—80, másodikrendű 60—67, harmadrendű 52—59 fillér kilogrammonként.

Sertésvásár. Könnyűsértés 70—72, közepes 76—78, nehézsértés 76—78 fillér kilogrammonként, élősulyban.

Lóvásár. Csikó 50—75, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 230—525, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 130—350, alárendelt minőségű lovak 30—150, vágó lovak 30—150 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, kistfogás ürük páronként 100 kg. vagy azon felüli sulyban 36—40, prima fiatal bányók páronként 75—80 kg között 36—40 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itálás után mázsálva, páronként 6 kg sulylevonással.

Gyapju. A hazai piacon némi élénkülés volt észlelhető. Középmínőségű fésűsgyapju 1.35—1.40 pengő, középmínőségű báránygyapju 0.95—1 pengő kilónként.

Nyersbőr. A magyar borjúbőrszindikátus rövidlábás borjúbőrökért zöldsulyban, kg-ként 150 fillért és gyűjtési jutalékot fizet, de akad kereskedő, aki ennél magasabb árat is ad. Marhabőr minden sulyban, magyar 65—67, tarka 75—77, borjúbőr rövid lábbal 150 fillér kg-ként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 32, lefőlőzött tej 8—10, tejszín 240—280, tejföl 120—160, centrifugált vaj kg-ja kicsinyben 220—280, szedett vaj 180—220, tehenúró 50—80, juhtúró 150—200, grói sajt 220—240, trappista sajt 160—240, emmentáli sajt 220—400 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: csirke 0.70—2, tyúk 1.40—2.80 pengő darabonként. Leölt baromfi: hizott ruca és lud 1.10—1.40, csirke 1.30—2.40, tyúk 1—1.40, libamáj 2—6 pengő kilogrammonként. Tojás darabja 5—7 fillér.

Vadpiac. Vaddisznócomb kilogrammonként 1.40—1.50, fogoly darabonként 0.60—1.50 pengő.

Halpiac. Ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 1.20—1.80, harsa 2.40—4 pengő kilogrammonként.

Zöldség. Sárgarépa, csomója, zöldjével 3—14, petrezselyem, csomója, zöldjével 3—14, zeller, darabja 2—6, kalarábé zöldjével darabja 2—7, karfiol 60—120, vörshagyma, makó 8—12, fokhagyma 16—50, cékla 10—16, fejeskáposzta 6—12, keltkáposzta 10—26, vörskáposzta 20—40, fejessaláta, darabja 3—8, torma 40—140, burgonya, nyári rózska kg-ja 7—12, őszi rózska 8—10, Ella 5—8, kifli 16—18, champignon gomba 120—240, mezei csiperke 100—140, fekete retek 14—30, hónapos retek csomója 4—12, uborka 8—20, zöldpaprika 26—60, tök (főző) 4—6, paradicsom 8—16, zöldbab 16—50, zöldborsó 24—60, tengeri, 1 cső 2—6, sóska 12—24, paraj 12—24 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. Alma 20—80, körte 16—80, vörösszilva 16—30, ringló 16—80, kajszibarack 24—80, őszibarack 24—140, görögdinnye 30—100, sárgadinnye 16—100, esemeszölő, újdonság 280—300, dióbél 360—500, mazoly, héjazott 320—400, mandula, héjazott 400—700 fillér kilogrammonként.

Borpiac. Jászberényben 12—13 fokos borok 22—26 filléért keltak el. Győgyőssön 12.5 fokos 23, 14 fokos fehérbor 25 és 11 fokos otelló 22 fillér literenként.

Szesz és szeszitalok. A *detailüzletben* a forgalom finomított és denaturált szeszben kisebb tételekre szorítkozott. *Gyümölcspalinka.* Szilárd irányzat mellett az élénk vételkedv folytán *türkölly* 3 pengő körüli árban kelt el. *Seprőpálinkát* változatlan árban jegyzik. *Eperpálinkában* a kínálat esőkként és 3.50 pengőig történtek eladások. *Szilvórium,* nyári áru 4—4.20, ó kékáru 5—5.20 pengő, 10.000 literfokonték + 3 százalék forgalmi adó.

Fapiac. Az új osztrák-magyar egyezmény további 5000 vagon fenőanyag behozatalt teszi lehetségessé és így fenőfeszültségünk — ha a szállítások rendben lebonyolódnak — biztosítottak tekinthető. *Tüzfizában* alig történek eladások. Ezidőszert száraz belföldi bükkhasáb 285—290, cserhasáb két éves 235—240, gyertyánhasáb 255—265 pengő budapesti paritásban. Dörongfa vagononként 25—30 pengővel olcsóbb.

Idegen pénz nemek vételi és eladási ára augusztus hó 21-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többbe kerül száz darab:* Angol font 1900—1940; dollár 415.50—425.50; kanadai dollár 386.00—406; hollandi forint 232.40—233.80; német márka 135.70—136.60; svájci frank 110.70—111.40 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Csekkorona 16.95—17.07; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.60; lengyel zloty 64.35—64.85; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.26; olasz lira 29.90—30.20; osztrák schilling 77.50—80.550 pengő.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, augusztus hó 27-én. Állat- és kirakodóvásár: Füzessgyarmat, Jákó-halma, Kiskunmajsa, Kisujszállás, Tiszaföldvár. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Budapest.

Hétfő, augusztus hó 28-án. Állat- és kirakodóvásár: Dees, Dunaszekeső, Felsővadász, Hatvan, Irsa, Kiszvárd, Köveskut, Lovászpata, Nagykovács, Porozló, Szécsény, Aszód, Zala. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Csökölly. — *Kirakodóvásár:* Szentmártonkőta.

Kedd, augusztus hó 29-én. Állat- és kirakodóvásár: Hatvan, Iván, Majs, Nyirácsd, Sásd, Szécsény, Tata. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Báté, Köröshegy, Zalalövő.

Szerda, augusztus hó 30-án. Állat- és kirakodóvásár: Háromfa, Kiskunhalas, Tata. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Istvándi.

Csütörtök, augusztus hó 31-én. Állat- és kirakodóvásár: Tabajd, Tornaszentandrásh.

KIADJA:
„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES- SZÖVETSÉG.
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.

Europa Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság. (Igazgató: Schmidek Tibor dr.), Budapest, Ó-utca 12.

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1933 AUG. 27—SZEPT. 2.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap VIII. 27

9.15: Hírek. 10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Muraközy Gyula lelkész. 11: Egyházi népének a szentbeszéd a Jézus Szíve-templomból. Szentbeszédet mond P. Jánosy József S. J. Utána: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **Majd:** Bura Károly cigányzenekara. 1.45: Gramofonlemez; operarészletek. 3: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Székács Elemér m. kir. gazdasági főtanácsos: „Időszerű gazdasági tanácsadó”. 3.45: Helyszíni közvetítés az evezős Európa-bajnokságokról. 4.25: Időjelzés, időjárásjelentés. 4.30: „Magyar írók álmevei”. Moravék Endre előadása. 5: Helyszíni közvetítés az evezős Európa-bajnokságról. 5.40: Bertha István szalonzeneke; szórakoztató zene. 7: „1933”. Kosztolányi Dezső elbeszélése. 7.30: Huszka Rózsai énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor; operaáriák. 8: Időjelzés, hírek, sporteredmények. 8.20: Hangjáték-előadás a Studióból. „A Viktória hotel rejtélye”. Hangjáték 3 részben. Irta: Moly Tamás. Rendező: Kiss Ferenc. Utána kb. 10.20: Időjárásjelentés, sporteredmények. **Majd:** Mocsányi-Lakos jazzzenekar. 11.15: Toll Árpád és Jancsi cigányzenekara.

H é t f ő 28

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. A száz év előtti magyar falu életéből. 2. Vidám történetek a kaszárnyából. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Mándits szalonzeneke; szórakoztató zene. **Közben** 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Leidenfrost Ica énekel, Szécsi Magda hegedül, zongorán kíséri Polgár Tibor. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diákfélőrája. „Az elvarázsolt sziget”. (A csikágói világkiállítás). 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Rácz Zsigmond cigányzenekara. 6.10: „Születésnap ajándék”. Andai Ernő elbeszélése. 6.40: Pa-

lotai Vilmos gondonkázik, zongorán kíséri Polgár Tibor. 7.20: Pethes Sándor és Dénes György mókaestje. 8: A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. „Bécsi dallamok”. Rádióegyeleg, összeállította Lothar Riedinger. Utána kb. 9.30: Időjelzés, hírek. **Majd:** Veres Lajos cigányzenekara, Kalmár Pál ének-számaival. **Közben** 10.10: Időjárásjelentés. 10.45: Ember Nándor zongorázik. 11.30: Veres Lajos cigányzenekara.

K e d d 29

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Brodaries története a mohácsi vészről. 2. Állatkert a föld alatt. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Eugen Stepat orosz balalajka zenekara. **Közben** 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállás jelentés. 1.30: debreceni Kiss Józsa cigányzenekara. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 4: „A leleményes és oktató természet”. Hilbert Károly ifjusági előadása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „A Mongolfier”. Moly Tamás előadása. 5.30: Baranya Lili zongorázik. 6.10: „A gyémánt és rokonai”. Fazekas István előadása. 6.40: Másfélóra szórakoztató zene. Vezényel Polgár Tibor. 8.10: Időjelzés, hírek. 8.30: Kiss Lajos cigányzenekara. 9.50: Kerntler-trió, zongora, hegedű, gondonka. Szünetben kb. 10.15: Időjárásjelentés. 10.50: Máthé Elek dr. angolnyelvű előadása a mohácsi csatáról. Utána: Bachmann szalon- és jazzzenekar.

S z e r d a 30

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Simon Máté atya prédikációi a táncról száz év előtt. 2. Titokzatos népek. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Gramofonlemez: tánczene, dalok. **Közben** 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Az Egyetemi Énekkarok szőlőkvartettje. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diákfélőrája. „Utazás a dalmát tengerparton”. 4: Csengeri Ilonka meséi. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „Fanny völgyenei”. Révész Béla elbeszélése. 5.30: Mándits szalonzeneke. 6.40: „A kengyelfutó”. Babay József el-

beszélése. **7.10:** A „Filmvilág a mikrofon előtt“ paródiája. Előadja Szász Ila. **8:** A szegedi szabadtéri játékok keretében a budapesti filharmoniai társaság hangversenye; komoly zeneművek. Utána kb. **10:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd:** Rácz József cigányzenekara. **11.20:** Láng-László Edit zongorázik.

Csütörtök 31

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Magyar városok; Sopron. 2. Az amerikai konyha. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Állastalan Zenészek Szimfónikus Zenekara; szórakoztató zene. Közben **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** A Mária Terézia 1. honvédgyalozezred fuvózenekara; szórakoztató zene. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** Gramofonlemez; magyar nóták, tánczene. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **4.55:** Helyszíni közvetítés az új ügétversenypályá megnyitásáról. Konferál Domsa Sándor dr. **5.30:** Darvas Ibolya énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. **6:** „Kőborlások Kasmir vizein“. Bakhtay Ervin előadása. **6.30:** Reverse Gyula hárfázik, zongorán kíséri Polgár Tibor. **7:** „Híres magyar kertek“. Rapaics Rajmund dr. előadása. **7.30:** Egyfelvonásos operák a Studióból. 1. „Május királynője“. 2. „Abu Hasszán“. Utána kb. **9.40:** Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. **Majd:** Bura Sándor cigányzenekara. **11:** Hétfényi-Heidelberg-Buday-Sebő művésztrío.

Péntek IX. 1

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Időszerű anyag. 2. Társasjátékok. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó. **12.05:** Szervánszky szalonzenekar; szórakoztató zene. Közben **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** Bura Károly cigányzenekara. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákkfőelőadása. „A tüzpala országa“. (Észtország). **4:** „A mécesestől az ivlám-páig“. Vértés József előadása. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** „Ott, ahol a mozi született“. Pánczél Lajos előadása. **5.30:** Sárosy Mihály dal- és

gitárdélutánja. Zongorán kíséri Polgár Tibor. **6:** „Álmos uszószigetén“ (Budától Afrikáig). Dutka Ákos utirajza. **6.30:** Farkas Márta hegedül, zongorán kíséri Polgár Tibor. **7.10:** A rádió külügyi negyedőrája. **7.30:** Tóth Erzsi dalestje, zongorán kíséri Polgár Tibor. **8.10:** „Dalol a mámor“. Jan Kiepora új filmjének közvetítése az Eskü-téri Casino filmszínházból. **9:** „Utazás a rivalda körül“. Bánóczy Dezső dr. gramofonrevüje. **10.10:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **10.30:** Budapesti Hangverseny Zenekar; komoly zeneművek.

Szombat 2

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. A biedermeier kor magyar regénye. 2. Lenau verseiből. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. **11:** Helyszíni közvetítés az őszi lakberendezési vásár és rádiókiállítás ünnepélyes megnyitásáról a városligeti Iparcsarnokból. **Utána:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Zenekari hangverseny; szórakoztató zene. Közben **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** Perényi Gabriella és Ligeti Dezső énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** A „Rádióélet“ meseórája. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** „Bejane“. Abszisztinai történet. Irta: Demeter Géza. **5.30:** Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara; szórakoztató zene. **6.50:** „Tálalkozás“. Falu Tamás elbeszélése. **7.20:** Mit üzen a rádió. **8:** A Szegedi Hét keretében zenés takarodó Szegedről. Közreműködik a 9. gyalogezred zenekara, a szegedi helyőrség egyesített legénységi dalárdája és a szegedi helyőrség egyesített kürtösei. **9:** Pillinszky Zsigmond magyar nótákat énekel Pertis Jenő cigányzenekarának kíséretével. **10.10:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **10.30:** Gramofonlemez; tánczene.

BUDAPEST II. 840 m

VASÁRNAP, augusztus hó 27-én, délután 3—3.45-ig: Gramofonlemez.

SZOMBAT, szeptember hó 2-án, este 7.20: Gramofonlemez. **Utána:** A hét eseményei.

A RÁDIÓ címe:

Budapest, VIII, Sándor-utca 7